

DOMOVINA

Upravišтво „Domovine“ v Ljubljani, Knafla ulica 5
Vredništvo „Domovine“, Knafla ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za tuzemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.7112

Govor ministra dr. Kramerja o našem gospodarskem položaju

Pri razpravi o proračunu v narodni skupščini je imel minister za trgovino in industrijo gosp. dr. Albert Kramer izčrpen govor o našem gospodarskem položaju. V glavnem je naglasil naslednje:

Prilike na svetu so danes take, da se tudi naše gospodarstvo mora boriti s hudimi težočami. Vse kaže, kakor da v gospodarskem življenju sveta ni nič več trdnega. Vsa gospodarska načela, na katerih smo gradili v prejšnjih časih, so se začela nekako rušiti.

Smer naše trgovinske politike

mora biti dvojna. Na eni strani moramo pospeševati neposredne zveze z inozemstvom, da se omogoči boljša prodaja naših kmetijskih pridelkov, da se najdejo novi trgi in krčijo pota na tržišča, ki so bila še do nedavnega neznana našim pridelovalcem. Drugi pravec naše gospodarske politike je usmerjen na zaščito in pospeševanje naše domače delavnosti, da se tako ustvarijo nove prilike dela in zaslužka, se pobija brezposelnost in poviša narodni dohodek.

Redkokdaj je bila

svoboda trgovine ovirana

z brezštevilnimi omejitvami s strani posameznih držav kakor dandanes. Nič manj kakor 22 držav se poslužuje danes uvoznih deviznih omejitev v težnji, da popravijo svojo trgovinsko bilanco. Države z vsemi mogočimi sredstvi otežujejo uvoz tujega blaga, a na drugi strani uporabljajo vsa mogoča sredstva, da pospešujejo svoj izvoz. Tako stanje prirodno vpliva tudi na našo trgovino. Izvoz kmetijskih pridelkov je izpostavljen vedno večjim težočam, a vse v imenu zaščite domače kmetijske proizvodnje, dočim trgovinska politika komaj najde možnosti za pogodbeno ali sporazumno ureditev izmenjave dobrin. Kljub temu je v zadnjih letih pokazala

naša trgovinska bilanca presežek,

čeprav je ta presežek prav neznaten, ne da bi pri tem posnemali druge države v neprestanem povečevanju števila uvoznih prepovedi in drugih omejitev. Naš uvoz se je pač sam po sebi prilagodil zmanjšani možnosti izvoza, padec kupne moči, ki je posledica nazadovanja izvoza, sam po sebi znižuje tudi uvoz.

Toda tudi mi bomo primorani ravnati v svoji bodoči uvozni politiki strogo po zadržanju posameznih držav do našega izvoza.

Bilo bi pa napačno misliti, da je

nazadovanje našega izvoza

pojavnost, ki se tiče samo naše države. Po vsem svetu kažejo trgovinske bilance znatno nazadovanje. Pri današnjih težavah na tržiščih postaja

vprišanje osredotočenja izvoza pereče,

Tako se zopet vračamo v teku časa na ona, ne baš prikupna uvozna in izvozna dovoljenja in na predpise dovoljevanja. Bili smo prisiljeni, da po zadnjem sporazumu z Avstrijo ustanovimo urad za nadziranje izvoza živine, ki smo ga poizkušali organizirati tako, da se bo ta izvoz lahko

razdelil na zainteresirane trgovce, zadrage in živinorejce na čim bolj pravičen način.

Druga važna naloga ministrstva za trgovino in industrijo je

pospeševanje domače delavnosti.

To je potrebno tako iz gospodarskih kakor tudi prosvetnih, socialnih in finančnih razlogov. Naša država razpolaga z velikim prirodnim bogastvom. Naše sirovine pa so se dosedaj predelavale v inozemstvu, a mi smo bili prisiljeni, po dragih cenah kupovati iz njih izdelane končne fabrikate za domačo rabo. Z izvažanjem sirovin smo vzdrževali tujo industrijo kot njeni dobavitelji in kot njeni kupci. Taka politika je bila mogoča samo tako dolgo, dokler so dotične industrijske države kupovale višek naših proizvodov in dokler so mogli naši delavci dobiti delo v inozemstvu. Možnost prodaje naših pridelkov v inozemstvu pa se brez naše krivde stalno slabša. Vrhu tega je velik del naših izseljencev izgubil delo v inozemstvu in se v vedno večjem številu vrača nazaj v domovino; novo izseljevanje iz naših siromašnih krajev je nemogoče.

V takih prilikah je nastopila potreba, da se tudi pri nas začne

smotreno izvajanje politike v zaščito domačega dela,

podpiranje in pospeševanje domače delavnosti. Domače sirovine naj se predelujejo za notranjo potrebo doma, kar bi se dalo doseči z zagotovitvijo zasebnih in javnih dobav, s carinskimi zaščitami proti nepošteni konkurenci in s prireditvijo tujega kapitala v državo.

Prišedši na carine je minister g. dr. Kramer poudaril, da se postavlja vprašanje carinske zaščite v povsem drugačno luč kakor v prejšnjih časih. Staro pravilo je bilo, da je treba odpreti meje tujim industrijskim izdelkom, da se na tak način zagotovi čim boljša prodaja domačih kmetijskih pridelkov. Čeprav je naša država po svoji družabni zgradbi kmetijska država, moram ugotoviti, da je v okviru mednarodne trgovine slika nekoliko drugačna. V letu 1931. je celotni izvoz naših glavnih kmetijskih pridelkov (žita, živine, vina, jaje, hmelja itd.) znašal le 51 odstotkov vsega našega izvoza, dočim je izvoz sirovin in na pol izdelanih proizvodov dosegel 49 odstotkov. Naš izvoz se je delil torej skoro na polovico za vsako izmed obeh področij našega gospodarstva.

Naravno je, da naš kmetijski izvoz, ki znaša nekoliko več kakor polovico vsega našega izvoza, z vsemi sredstvi carinske zaščite podpremo. V tem pogledu je Jugoslavija prav med prvimi evropskimi narodi.

Zaščita kmetijskih proizvodov

znaša pri nas okrog 40 odstotkov in je največja v Evropi. Minister dr. Kramer je za primerjavo navedel odstotke kmetijske zaščite v drugih državah.

Pri tem se ne sme pozabiti, da so

prilike za delo v industrijskih obrtnih podjetjih

pri nas mnogo hujše in da so denarne in proizvodne ovire pri nas mnogo večje kakor v drugih industrijskih naprednih državah. Jasno je, da po tej stari poti ne moremo priti do nikakega cilja. Treba je delati s pametjo in moramo vzpostaviti primerne odnose med kmetijskim in industrijskim delom v naši državi. Industrija v naši državi še ni zgrajena v smotreni celoti in niti dovolj organizirana. Ministrstvo za trgovino in industrijo pozna hud položaj naše industrije in izkuša izravnati neizbežna nasprotstva, ki obstajajo med posameznimi gospodarskimi področji. Ministrstvo si prizadeva, da bi spravilo v medsebojni sklad vse te koristi.

Med najvažnejšimi določili novega obrtnega zakona je določena smer za pospeševanje delavnosti, ki je izvedena v vsej naši državni gospodarski politiki. Domači obrtniki bodo imeli v bodoče prvenstvo pri vseh javnih dobavah. Koliko bo to zaleglo, priča dejstvo, da porabi naša država vsako leto za tri milijarde raznega blaga. Zakon daje obrti končno organizacijsko obliko in uvaža prirodno stanovsko združevanje, kar je v veliko korist napredka našega gospodarstva.

Denarna kriza,

ki nas tare že nekaj mesecev, ni le vprašanje bank, kakor si to mnogi predstavljajo, nego tudi vprašanje, ki je življenjskega pomena za vse naše gospodarstvo in za vso našo socialno politiko. Ni časa, da bi iskali krivca, marveč je nujno potrebno, da najdemo izhod in način, da se denar, ki ga je v velikem delu zmanjkalo v blagajnah denarnih zavodov in se je spričo tega znižala tudi proizvodnost celotnega našega gospodarstva, spet povrne k denarnim zavodom in da tako spet pridobi na svojem pravem gospodarskem pomenu.

Naravno je, da se je v našem gospodarstvu mnogo zagrešilo in da so se pojavili nedostatki. Zaradi tega bodi naša prva skrb, da v bodoče

onemogočimo lahkonišelnost in zlorabe.

Pripravlja se zakon, ki bo uvedel strožjo in vse bolj izdatno nadzorovanje našega denarnega gospodarstva. Tako bo zakon o bankah posebej zaščitil koristi vlagateljev in bo jasno določil odnose med lastnimi sredstvi zavodov in sredstvi, ki so jim bila zaupana. Prav tako se pripravljata zakon o hranilnicah, preosnova zakona o prisilni poravnavi in zakon o kartelih. V finančnem odboru se je pojavila zahteva, da se omejijo obrestne mere. Gotovo je, da država in mi ne moremo dopustiti, da se v tem pogledu pojavijo primeri, da denarni zavodi od kmečkega ljudstva pobirajo po 40 odstotkov za posojeni denar. Imamo dokaze, da so to resnična dejstva. Vlada bo gotovo našla način, da reši to vprašanje, kakor je treba in v korist najširšim slojem našega naroda.

Žitni režim se odpravi

na znotraj, ostal bo pa na zunaj.

Naposled je minister g. dr. Kramer govoril
o tujskem prometu

in je dejal, da postaja tujski promet za našo državo vedno bolj važno vprašanje. Preteklo leto je država na račun tujkega prometa dobila 270 milijonov dinarjev. Gotovo je, da so vsaj toliko zaslužili tudi ljudje. V kratkem se bo pripravil zakon o pospeševanju tujkega prometa, ki bo ustvaril osnovo za smotreni razvoj te panoge našega gospodarstva.

Svoj govor je zaključil minister g. dr. Kramer z besedami: Ob pričetku sem omenil, kakšno

vlogo igra ministrstvo za trgovino in industrijo. Na koncu mi dovolite še poudariti, da je moj resor v tesni zvezi z resorom kmetijskega ministrstva. V odnošajih naše države napram drugim državam je njegova stalna skrb, da se zavzema za vedno večji napredek naše zunanje trgovine. Ministrstvo za trgovino in industrijo ima veliko dolžnost, da izvojuje naši kraljevini v gospodarskem svetu Evrope ono mesto, ki ji po važnosti njenega gospodarstva pripada.

Vsi poslanci so napeto sledili stvarnim in nepristranskim izvajanjem ministra g. dr. Kramerja in burno odobrvali njegove tehtne besede.

Ustanavljanje sreskih in krajevnih organizacij JRKD

Črnomelj, marca.

Predzadnjo nedeljo se je vršil v Lacknerjevem hotelu občni zbor sreske organizacije nove stranke za črnomeljski srez. Zborovanje je vodil župan g. Karel Müller. Prisrčno pozdravljen, je izpregovoril ravnatelj g. Anton Jug iz Ljubljane, in očrtal razvoj našega političnega življenja od osvobodjenja naprej, orisal delo narodne skupščine in prešel na ustanovitev nove vsedržavne stranke, ki naj združi državljane dobre volje brez ozira na prejšnjo strankarsko pripadnost.

Razvila se je živahna razprava, po kateri je bil pri volitvah izvoljen sreski odbor. Izvoljeni so bili gg.: za predsednika Karel Müller, za podpredsednika Josip Fabjan, za tajnika Josip Vardijan, za blagajnika Josip Peršak, za odbornike Spiro Vranković, Janko Strugar (vsi dosedaj imenovani iz Črnomlja), Jakob Springer iz Petrove vasi, Janez Butala iz Butoraja, Peter Matkovič iz Golka, Jože Strucelj iz Gribelj, Janko Müller iz Loke, Alojzij Storič iz Doblič, Anton Sever iz Semiča, Stanko Novak iz Preloke, Jurij Šute iz Brezovice, Jože Šmalc iz Laz, Mate Petek iz Velikih sel, Stevo Vrlinič iz Bojancev in Maks Lateiner iz Koto.

Član banovinskega sveta g. Evgen Lovšin je poročal o raznih aktualnih vprašanjih črnomeljskega sreza, zlasti o elektrifikaciji, o kmetijski šoli v Črnomlju, o kuluku, o vinogradništvu, posebno obširno pa o pomožni akciji za črnomeljski srez. Razvila se je živahna razprava, ki jo je zaključil šolski upravitelj g. Saša Dominko z zahvalo poročevalcem in s pozivom na složno delo za blagor vsega naroda in vse države. Predsednik

g. Müller je zaključil skoro tri ure trajajoče uspelo zborovanje.

* * *

Kočevje, marca.

Pred kratkim so se zbrali v prostorih gostilne «Uniona» v Kočevju zastopniki 39 občin kočevskega sreza, da ustanove sresko organizacijo nove stranke. Sestanku je prisotstvoval tudi sreski skupščinski poslanec, minister g. Ivan Pucelj.

Po govoru predsednika sreskega akcijskega odbora g. Maksa Kostanjeveca je poročal o programu stranke g. Blagajne iz Ljubljane.

Poročilo o političnem položaju je podal minister g. Pucelj, poudarjajoč predvsem, da se kritike ne boji nikdo, biti pa mora kritika stvarna. Zahteve, želje in potrebe je treba samo predložiti in če so utemeljene, se jim bo gotovo ugodilo. Glavno načelo sedanje gospodarske politike je štednja, ki jo hoče izvajati vlada na vseh poljih. Dosedanja kriza tare našega kmeta dvojno in zato mu hoče vlada čim izdatneje priskočiti na pomoč. G. minister je naposled obljubil, da bo z enako ljubeznijo kakor do sedaj tudi vnaprej vpošteval želje svojih volilcev, o čemer mu bodo poročali zastopniki krajevnih organizacij. Pri vseh javnih poslih bodo posamezne krajevnice organizacije imele besedo in jih je zato treba čimprej ustanoviti.

O zasedanju banovinskega sveta je poročal banovinski svetnik g. Ivan Rus iz Loškega potoka. Opozarjal je na predlog za odpravo kuluka, namesto katerega naj se uvedejo posebne banovinske doklade. Banovinski svetnik g. dr. Sajovic je izpregovoril podrobneje o banovinski

samoupravi, njenem proračunu in kritju ter priporočal, naj se vsi volilci strnejo v čim močnejše vrste.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen za predsednika sreske organizacije dvorni svetnik v poکوju in župan v Kočevju g. Maks Kostanjevec, za I. podpredsednika odvetnik g. dr. Hans Arko, za I. tajnika sreski šolski nadzornik g. Božidar Betriani, za I. blagajnika g. Franc Huber. V širšem odboru je še 23 odbornikov.

* * *

Litija, marca.

V nedeljo je tudi litijski srez stopil v vrsto srezov, ki že imajo svoje organizacije JRKD. Ob veliki udeležbi zborovalcev iz vseh občin je otvoril zborovanje litijski notar g. Mrevlje. Zborovalcem, ki so zastopali vse sluče, je banovinski strankin tajnik dr. Zajec podrobno očrtal strankine cilje. Zborovalci so bili posebno zadovoljni s tem, da se bodo vsa posredovanja vršila edino preko strankine organizacije. Narodni poslanec g. Mravlje je poročal o delovanju narodne skupščine, govoril pa je tudi o pomenu in potrebi čvrste organizacije vsedržavne stranke. Na predlog učitelja g. Zupančiča je bil izbran kandidacijski odbor, obstoječ iz zastopnikov vseh občin. Ta odbor je po kratkem posvetovanju sestavil listo sreskega strankinega odbora, ki je bila na predlog banovinskega svetnika g. Birolle soglasno sprejeta. Odboru predseduje notar gospod Mrevlje, podpredsednika sta župan g. Grčar iz Zagorja in živinozdravnik g. Drole iz Višnje gore, tajnik pa je litijski župan g. Lajovic.

Popoldne se je vršila ustanovna skupščina krajevnice organizacije v Šmartnem, na kateri so poročali odposlanci banovinske eksekutive gospod dr. Zajec, narodni poslanec g. Mravlje in banovinski svetnik g. Birola. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano in je takoj priglasilo svoj vstop v stranko 95 občanov.

* * *

Ljutomer, marca.

V nedeljo 6. t. m. se je zbralo v ljutomerskem Sokolskem domu okrog 400 resnih mož in mladeničev iz vsega okraja, da osnujejo sresko organizacijo nove vsedržavne stranke. Ljutomerčani in okoličani so se na ta važni dogodek temeljito pripravili. Plodno so izkoristili čas po volitvah in so dosedaj osnovali v okraju že 18 krajevnih organizacij JRKD.

Soteščan:

Pod križem trpljenja

(Povest iz vojne dobe.)

III.

Zapotje je po dveh letih napredovalo za eno stavbo. Na koncu vasi je zrasla nova hišica, ki jo je postavil Lužar, Povirkov hlapec. Po dolgih tridesetih letih neprestane službe si je zaželel miru in počitka. Prihranil si je toliko denarja, da je začel graditi dom na zemljišču, katero mu je podaril Povirk, njegov dolgoletni gospodar. Merilo je le nekaj oralo in je preostalo od stavbišča še zemlje za njivico in vrtiček.

Ko mu je zmanjkalo prihrankov, se je obrnil na sosede, ki so mu radi pomagali. Ta mu je dal lesa, drugi ga je pripeljal, tretji mu je opravil kako delo. Vsak ga je podprl, kolikor je mogel; nihče ga ni robato odslovil. Zapotci so bili dobri ljudje in so radi podpirali drug drugega v potrebi.

Hišica je bila zunaj lično pobeljena in krita z opeko. Sobe je dal celo poslikati — dokaz, da je imel Lužar precej denarja. Kje ga je dobil, pa sosede niso vpraševali. «Prislužil si ga je», so menili in to je držalo.

Lužar je svojo hišico hitro izdelal in jo opremil s čednim pohištvo. Manjkalo mu je samo še pridne gospodinje. Na ženitev doslej ni mislil,

ker ni imel svojega ognjišča. Pri Povirku je imel vso oskrbo kakor član družine. Zdaj pa je bil sam in si je zaželel tovarišice, da bi mu kuhala in prala. Brez gospodinje si ni mogel misliti pravega doma.

Prve dni se je v svoji hiši silno dolgočasil. Tedaj je v duhu prehodil vso okolico in ugibal, kje bi našel pripravno gospodinjico. Deklet je bilo na izbiro; najti pa ni mogel takšne, kakršno si je bil zamislil. Mlade ni maral, pa tudi stare niso bile po njegovem okusu. Ogrevale se je za žensko srednje starosti, ki bi imela tudi nekaj pod palcem. A težko je bilo priti do take neveste.

Tedaj se je spomnil Streharjeve Ane. Videl jo je vsak dan, ko je šla od maše. Ta ima denar že na kupu in po materi bo po dedovala. Res ima že svoja leta, a vendar je še čedna in kar je največ — takšna, kakršna je, bo ostala. Mlade cvetke hitro ovenejo, ako jih potrgaš in deneš na solnce. Stare pa kljubujejo mrazu in vročini. Mladi ljudje so mavadno nežni in mehki. Čim bolj se človek stara, tem bolj se utrjuje.

Streharjeva Ana je skoro že prekoračila srednjo starost. Glava ji je lezla že nekoliko naprej, tudi hrbet se je pripogibal. Tako je vsaj hodila iz cerkve — morda tudi zato, da bi bolj slovela njena ponižnost. Vedela je nekaj modrih izrekov, po katerih je urejala svoje življenje. Ponosna je bila, ako ji je uspelo, in prezirala je druge, katere je vzela na piko. Kdor se ji je zameril, temu ni mogla pozabiti. Celo pri domačem župniku ni

poznala izjeme. Bila je zelo čudna ženska; težko ji je bilo ustreči in jo zadovoljiti.

Vse to je Lužar o nji že slišal, a ga ni prav nič motilo. Znalo mu je bilo, da se doma ne razumejo — tudi na to ni polagal posebne važnosti. Ostal je samo denar, vse drugo se je umaknilo. Tudi ljubezen — saj ni vajen, da bi ga kdo vedno lizal in božal. Česar mož ni okusil, tega tudi ni znal prav ceniti. Petdeset let je dočakal brez objemanja in poljubovanja. Koristilo mu je le to, kar si je bil prihranil. In tako pojde tudi naprej po stari poti.

Ana je rojila Lužarju vedno po glavi. Izdelal je bil že načrt, kako se ji bo dostojno približal. Zaleteti se ne sme, da se ji ne zameri. Preveč vode ni varno spustiti na mlin — kolo se mora počasi zavrteti. Beseda mora dati besedo postopno brez usiljevanja. Tako bo hitro izvedel, koliko je ura.

Nekega jutra je šla Ana pozno od maše. Z Lojzo sta se zvečer zopet ostro sporekli, zato je morala iti zjutraj k spovedi in k obhajilu. Ne zaradi odpuščanja, marveč iz pristnega hinavstva. Čim bolj je sovražila Lojzo, tem više je dvignila roke in molila: «Gospod, zahvalim te, da nisem taka... Udari jo tja, kjer bo najbolj občutila...»

Lužar se je nastavil pred hišo na stezo, koder je hodila Ana od maše. Brskal je z grabljami po pesku, ki ga je nasul okrog hiše. Brez dela ni hotel stati, da ne porečejo: «Nalašč jo je čakal...» Prezgodaj se ne sme pokazati, da mu ne bodo

Namesto sreskega poslanca g. Jakoba Zemljiča, ki je bil zaradi proračunske razprave zadržan v Beogradu, se je udeležil zborovanja poslanec ptujskega sreza g. Lovro Petovar in v daljšem poročilu očrtal politični položaj in delo naših poslancev.

Za poslanca g. Petovarjem, čigar govor je bil sprejet z velikim odobravanjem, je poročal član banovinskega sveta g. Skuhala o proračunskem zasedanju banovinskega sveta. Razvila se je nato živa razprava, med katero so prišle na razgovor vse zadeve, ki se tičejo splošno slovenskega kmeta in še posebej prebivalstva v ljutomerskem srezu. Razpravljali so o osnovnošolskem zakonu, ki nalaga občinam prevelika bremena, o kuluku, o pravilniku za izvoz živine in o drugem. Narodni poslanec g. Petovar je pokazal, da je točno poučen o vseh teh rečeh in je sproti odgovarjal govornikom.

Drugi del zborovanja je bil posvečen vprašanju strankine organizacije. Tajnik pripravljalega sreskega odbora g. Lubej je mogel s ponosom ugotoviti, da je v srezu organiziranih že 1926 članov, kar predstavlja skoro eno četrtino vseh vpisanih volilcev. Krajevna organizacija v Apačah ima včlanjenih celo že 45 odstotkov vseh volilcev. Skupaj je v srezu že 18 krajevnih odborov. Z enakim zadoščenjem je mogel blagajnik, živinozdravnik g. Škof, sporočiti, da so vsi člani že plačali članarino.

Soglasno in z odobravanjem je bila nato sprejeta resolucija, ki izraža med drugim željo, da se razpuste karteli, odpravi banovinski kuluk, črtajo razne fevdalne predprave, da se pri elektrifikaciji banovine vpoštevata tudi ljutomerski srez, da se preosnuje šolski zakon in izpremeni uredba glede širine koles na kmetijskih vozovih, da se čimprej izvrši preosnova občin in tako naprej. Resolucija naposled predlaga, naj stranka izpremeni svoje sedanje, za naše razmere neprikladno ime.

Pri volitvah je bil za predsednika izvoljen g. Fran Skuhala, za podpredsednika postajni načelnik g. Avgust Lukačič in odvetnik g. dr. Lennart Boezio, za tajnika g. Fran Lubej, za blagajnika g. Alojzij Škof, za kmetijskega poročevalca g. Jakob Žnidarič in za prosvetnega poročevalca g. Fran Karbaš.

* * *

Metlika, marca.

Metliški srez si je predzadnjo nedeljo dopoldne ustanovil svojo organizacijo JRKD. Zboro-

strgali „korenjčka“. Nerodno bi se mu videlo, ako bi mu takoj prvič spodletelo.

Ana je prišla mimo in mu voščila dobro jutro. Gledala je potuhnjeno v tla, kakor je bila njena navada. Obraz ji je tičal globoko v serci pisane rute. Potegnila jo je navzdol na oči, s tem je hotela prikriti svojo zvedavost. In vendar je videla vse daleč okrog sebe. Vsak dan je prinesla domov nove marnje.

«Pa si dolgo molila», je dostavil Lužar potem, ko ji je odzdravil.

«Jutranje ure naglo minejo...»

Ana ni rada govorila o svojih opravkih. Brž je obrnila besedo in rekla: «Cedno hišico si napravil.»

«Pa me tudi stane», je odvrnil. «Koliko truda in denarja!»

«Hišo pa le imaš. Oh, ko bi jo jaz imela!»

Lužar jo je sočutno pogledal. Toliko da ni rekel: «Smiliš se mi, sirota!»

Kdor se je znal obnašati, ta se je Ani hitro prikupil. Med temi je bil tudi Lužar. «Boštjan», ga je poklicala po imenu — dokaz, da mu zaupa. «Kako bi bila srečna, ako bi imela hišico, da ne bi bila drugim v napotje...»

To so bile besede, iz katerih je šinila iskra v sree priletnemu Boštjanu. Star panj se je vnel in pričel goreti. Svojih občutkov seveda ni mogel spraviti v besedo. Jezik mu je bil okoren, z ženskami ni znal občeati. Od samega veselja ni mogel govoriti.

Ana je morala zopet začeti. «Boštjan, kdo bi bil mislil, da nas boš tako posekal!»

«Nič posebnega ni...» se je ponižal, da bi bil povišan.

«Hm, kaj da ni? Najlepšo hišico imaš in na najbolj pripravnem kraju.»

«Vsega pa le nimam...» je žalostno omenil.

«Moj Bog, kaj pa še vendar hočeš?» se je vznemjevoljila.

«Pridne gospodinje mi je treba. Sam ne morem biti.»

«Oženi se! Čemu pa čakaš?»

«Hm, čakaš... Moram...»

«Zasuči se, zasuci. Nikar ne odlašaj!»

«Ana, — Boštjan se je opogumil. «Ali ti hišica res ugaja?»

«Res, res», je potrdila. «Ne bom ti lagala...»

«In pa da hrepeniš po tihem in mirnem kotičku...?»

«I seveda. Čemu me vprašuješ?»

«Zato, ker...» Ni se upal popolnoma izgovoriti.

Zenišče je zaslutilo. Pobožno je povsilo glavo in nekoliko zardelo. Boštjan pa se je osrčil: «Ana, ali hočeš biti moja žena?»

«Ne vem», je zategnila v namišljeni zadregi.

«Odloči se, ako ti ugajam. Prva si, katero sem zasnubil...»

«Prva!» To ji je prijetno zazvenelo. Popravila si je ruto, zakaj na obrazu so se ji risale poteze tihega veselja.

Schichtov

RADION pere sam

Veliko belejše ko
beli golobi,
zato si po večkrat
pravilo ponovi:

A. Raztopi Radion v mrzli vodi.

B. Kuhaj v raztopini perilo 20–30 minut.

C. Izpiraj perilo najprej v gorki, potem v mrzli vodi.

JR 6/32

in... belejše

vanje se je vršilo v občinski pisarni. Otvoril ga je g. Ivan Malešič, ki je predlagal za predsednika zborovanja banovinskega svetnika g. Martina Bajuka iz Božakova.

Zivahno pozdravljen, je g. Bajuk sprejel predsedstvo, nato pa je ravnatelj g. Jug iz

Ljubljane v svojem govoru očrtal politični položaj. Dotaknil se je hude gospodarske krize, ki je

Ze v otroških letih morate misliti na stalno negovanje zob s Chlorodont zobno pasto. Tuba 8 Din.

«Ali hočeš?» je ponovil vprašanje. «Reci, kar misliš...»

«Materi ne morem zapustiti... Kdo jim bo stregel?»

«K nam naj pridejo. Dovolj je prostora...»

«O tem se moram z njimi pomeniti...»

«Prav. Pa se kaj oglasita!»

Ana je pospešila korake. Hoja ji je bila lahka in gibčna, tudi hrbet si je zravnala. Doslej še ni šla iz cerkve s tolikim ponosom.

Na pragu je srečala Lojzo in se jo lotila: «No, zdaj boš pa sita! Sama se boš šopirila ko petelin na gnoju...»

Lojza je bila radovedna zakaj, a jo ni hotela vprašati. Zvedela je šele potem, ko je Ana glasno pripovedovala materi: «Proč pojdeva. K Lužarju v novo hišo...»

Trajalo je precej časa, preden ji je dopovedala. «Boštjan me je vprašal, ali bi hotela... Moder človek je in prijazen... Hišica je kakor škatlica... Tam bo mir in zadovoljstvo...»

«Oho, glej no, glej!» Mati je bila kar zadovoljna. «Kdaj pa sta se pogovorila?»

«Ustavil me je, ko sem šla iz cerkve...»

«Kdaj bosta pa zavezala?»

«Kadar bom hotela. Ali pojedete z mano?»

«Oh, kako rada! Pomisli, kolika milost! Bog je naju uslišal...»

«To sem izmolila... Ne veste, kako me je nagovarjal...»

«Kako pa je rekel?»

Hči ji je morala iznova pripovedovati.

zavladala po vsem svetu. V nadaljnjih izvajanjih je govoril o pomenu in o nalogah nove stranke.

Pri volitvah so bili izvoljeni v odbor sreske organizacije JRKD gg.: za predsednika Julij Kopinič iz Metlike, za podpredsednika Martin Plut iz Gornje Lokvice in Djuro Dučič iz Radatovičev, za tajnika Lojze Franz iz Metlike, za blagajnika Leopold Gabrijan iz Metlike, za odbornike pa: Ivan Malešič in Slavko Pretnar (Metlika), Peter Pezdirc (Krasine), Janez Pečarič (Čurile), Ivan Guštin (Draščiči), Franc Košir (Suhor), Janko Reba (Dragoševci), Ivan Konda (Praproče), Andrej Pance (Gradac) in Anton Kramarič (Radovica); v nadzorni odbor so bili izvoljeni gg.: Jožef Kambič, Anton Rajmer in Leopold Knapfl (vsi iz Metlike).

G. Martin Bajuk je poročal nato o banovinskem proračunu in o poteku proračunskega zasjedanja banovinskega sveta.

* * *

Ptuja, marca.

Udeležba odposlancev pri ustanovitvi sreske organizacije JRKD v ptujskem Narodnem domu je bila velika in je potek zborovanja spričeval veliko politično zrelost ptujskega sresa. Skupščina je otvoril predsednik pripravljalnega odbora, g. dr. Senčar, za njim pa je podal svoje poročilo narodni poslanec g. Petrovar, ki je po orisu splošnega političnega položaja z zborovalci razpravljao o vsem, kar se tiče v prvi vrsti ptujskega sresa. Na predlog g. dr. Fermevca je sprejel zbor tudi resolucijo za obstoj ptujske gimnazije. Prav tako so se zborovalci zavzeli tudi za obstoj meščanskih šol.

Zatem je bil izvoljen sreski odbor JRKD pod predsedstvom g. dr. Mateja Senčarja, odvetnika v Ptuj.

* * *

Rakek, marca.

Ustanovna skupščina sreske organizacije JRKD za logaški srez se je vršila predzadnjo nedeljo. Skupščini sta prisotstvovala tudi poslanec g. dr. Stane Rapa in tajnik začasne banovinske eksekutive JRKD g. Zajec, vodil pa jo je notar g. Tavzes iz Logatca, ki je bil naposled tudi izvoljen za predsednika sreskega odbora. Narodni poslanec g. dr. Rapa je poročal o delu v narodni skupščini, pojasnil razne zadeve, ki so se že rešile, odnosno ki še čakajo na rešitev, z zborovalci pa je razpravljao tudi o vseh vprašanjih, ki se tičejo sresa, kakor na primer o po-

vračilu škode obmejnim posestnikom, o prevozu lesa iz gozdov dvolastnikov, o razdelitvi cenene koruze in pšenice.

Nedeljo poprej pa se je vršil ustanovni občni zbor krajevene organizacije JRKD za vasi Laze in Jakovico. Zborovanje se je vršilo v novem Gasilnem domu v Lazah, otvoril in vodil pa ga je g. Petrič. Narodni poslanec g. dr. Rapa je prisotstvoval tudi temu zborovanju. Izvoljenemu krajevnemu odboru predseduje g. Emanuel Petrič, podpredsednika pa sta g. Ivan Kermavner iz Laz in g. Ivan Jurca iz Jakovice.

* * *

Slovenjgradec, marca.

V nedeljo so iz vseh občin prihiteli v slovenjgraški Sokolski dom zaupniki k ustanovitvi sreske organizacije JRKD. Zborovanje je otvoril predsednik pripravljalnega odbora, meščanskošolski ravnatelj g. Ferdo Šentjure, in podelil najprej besedo narodnemu poslancu g. dr. Vošnjaku, ki je poročal o delovanju narodne skupščine. Banovinski svetnik g. dr. Bratkovič je poročal o sejah banovinskega sveta, v imenu mariborske JRKD pa je zborovalce pozdravil strokovni učitelj g. Robnik.

Pri volitvah je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik meščanskošolski ravnatelj Šentjure, podpredsednik odvetnik in šoštanjski župan dr. Mayer, tajnik priyatni uradnik Fišer, blagajnik dimnikarski mojster Hmelina in ostali odborniki iz Šoštanja, Velenja, Šmiklavža in drugih občin.

Politični pregled

Dne 9. t. m. se je v narodni skupščini obravnaval proračun ministrstva za socialno politiko in narodno zdravje. Razpravo je otvoril

minister g. Ivan Pucelj z daljšim govorom,

v katerem je zlasti poudarjal potrebo borbe proti nezaposlenosti. Breme socialne zaščite so sicer res občutna, zato pa neobhodno potrebna za zaščito delavskih slojev. Brezposelno zavarovanje pri nas še ni uvedeno; to je še bolj poostriilo naš gospodarski položaj. Po statističnih podatkih je naraslo število nezaposlenih delavcev v poslednjih mesecih minilega leta na 70.000 do 80.000. To je ogromno število, ako pomislimo, da pri nas nimamo velike industrije. Podpora, ki je dolo-

Ano je skrbela samo še pot v župnišče. Župniku Andreju še ni pozabila, kako jo je ozmerjal zaradi sveče. Od takrat ga ne more videti; kadar ga pogleda, ji udari kri v možgane. Celó ako se ga spomni, jo napade kaka bolezen.

Vse to je bilo treba premagati, ako hoče postati samostojna gospodinja. Tudi Lužar se ni rad sukal okrog gospodov. Vendar sta se morala odločiti. Nekega jutra po maši sta jo ubrala v župnišče. Župnik se je začudil, ko sta mu razodela svoje želje. Rekel pa ni nič; Bog varuj, da bi razdiral. Zaradi Lojze se je zdržal vsake opazke. Sitnica ji je neprenehoma grenila življenje.

Župniku ni bilo težko ugariti, kaj je zblížalo ta dva človeka. Boštjan se je polakomnil denarja. Morda je zabredel v dolgove in se ne more drugače rešiti. Ako bo morala Ana zaradi tega trpeti, naj obrne za pokoro. Nekaj kazni je pač zaslužila.

O Boštjanu niso ljudje nič slabega govorili. Njegova prva mladost jim ni bila znana, ker je prišel v Zapotje kot dorasel mladenič. Dokler je služil pri Povirku, ni mnogo govoril. Nikdar se ni nastavljal, da bi mu bil kdo ponudil kozarec vina. Šele ko se je osamosvojil, se je pridružil sosedom. Hiša mu je dajala veljavo.

(Konec prihodnjč.)

Ali si že obnovil članarino Vodnikove družbe?

čena za nezaposlene delavce, je vse premajhna. Zato bo treba

povečati izdatke za nezaposlene delavstvo.

Določeno je bilo, da se obremenijo delodajalci in delavci za 3-6 odstotka dnevne zavarovane mezde. Na nezaposlenost vpliva pri nas tudi dejstvo, da se naši ljudje sedaj le s težavo izseljujejo v inozemstvo in se celo mnogi stari izseljenci zopet vračajo v domovino.

V pogledu zdravstva je ministrstvo doseglo že lepe uspehe in s tem pripomoglo tudi k povzdigi prosvete na kmetih.

Nujno je vprašanje siromašnih krajev.

Vlada je računala z bedo v teh krajih in je poslala kot prvo pomoč v te kraje 1879 vagonov življenjskih potrebščin. Dravska barovina je dobila 20 vagonov. Pomagali so pa tudi Rdeči križ in druge človekoljubne naprave. Vlada je izdala v to svrhu nad 20 milijonov.

Načrt za bodoče delo

je velik. Na žalost pa gospodarske razmere ne dovoljujejo nove obremenitve gospodarstva. V prvi vrsti bo izvedena in izpremenjena zakonodaja o zavarovanju delavcev, tako da se bodo stroški za upravo zmanjšali. Na ta način se bodo dala znižati tudi socialna bremena. Vsaj v Sloveniji bo treba izvesti zavarovanje za starost in onemoglost. Borze dela bodo morale skrbeti za nezaposlene delavce. Rešiti bo treba stanovanjsko vprašanje, ki obremenjuje manj imovite sloje, posebno uradniški stan. Računati bo treba pri tem tudi z upravičenimi zahtevami hišnih lastnikov. Dopolniti bo treba tudi izseljenski zakon. Govor ministra g. Pucelja je bil sprejet z velikim odobravanjem.

Finančni odbor senata je te dni razpravljao o državnem proračunu in je bil

proračun po daljši razpravi v načelu sprejet.

Nato se je naslednjega dne pričela podrobna razprava, ki se je končala 14. t. m. s sprejetjem proračuna v podrobnostih. Finančni odbor senata ni proračuna, kakor ga je odobrila narodna skupščina, prav nič izpremenil. Proračun se zdaj obravnava še na sejah celotnega senata.

Bolgarska se nahaja v hudih finančnih stiskah. Pred dnevi se je vršila seja bolgarskega ministrskega sveta. Predsednik vlade je na seji prečital brzojavko posebnega bolgarskega odposlanca, ki se mudi v Parizu ter se pogaja

za znižanje obrestne mere bolgarskih predvojnih posojil.

Po poročilu odposlanstva pa ni bilo mogoče doseči niti najmanjših ugodnosti. Zaradi tega je ministrski svet po daljšem posvetovanju sklenil, da ustavi bolgarska državna blagajna s 15. t. m. vsa plačila za inozemske dolgove, kar se je tudi zgodilo.

Te dni so se v Ženevi sestali zastopniki podunavskih držav, posebno Male antante, da razpravljajo

o načrtu francoskega ministrskega predsednika Tardieuja za ureditev srednjeevropskih vprašanj.

V načelu je bilo sklenjeno, da se skliče podunavska konferenca za 14. maja v Ženevo. Na tej konferenci se bodo obravnavala vsa vprašanja, ki so v zvezi s tesnejšim gospodarskim sodelovanjem podunavskih držav. Pariški «Temps» je objavil uvodnik, v katerem se ukvarja z vprašanjem podunavske zveze in zatrjuje, da so sedanja prizadevanja prvi korak k ustvaritvi Vseevropske zveze.

V nedeljo so se vršile

v Nemčiji volitve državnega predsednika.

Potekle so volitve v splošnem mirneje kakor se je pričakovalo, vendar pa je v posameznih krajih prišlo do hudih izgrediv, ki so zahtevali več ranjenih in osem mrtvih.

Največ glasov je dobil Hindenburg.

in sicer okroglo 18.600.000. Ostali kandidati so dobili (v okroglih številkah): Hitler 11.300.000, Thälmann 4.900.000, Diesterberg 2.500.000, Winter

Sosedje so stikali glave, ko sta krevsali mati in Ana proti Lužarju v skrivnostnem pomenkovanju. Menili sta se o denarju. «Lužar je pameten in prebrisan», sta ga hvalili. «Terno je zadel, ternó...»

«Pa še kakšno! Obe odtehtava najbogatejšo nevesto...»

Tako se je poročala Ana v zavesti svojega bogastva in v nadi, da bo po materi vse podedovala. Stari ljudje so vajeni skromnosti in si niti potrebnega radi ne privoščijo.

Boštjan jima je prišel nasproti. Lizal se je. Ani pa tudi starki, kar se mu ni podalo. Govoril je, kot bi vezal otrobe. Kar je povedal narobe, mu je popravila mati, ki je vedno prav zasukala. Hišo je ogledala od zunaj in od znotraj in neprenehoma hvalila. Starica je znala hvaliti pa tudi grajati, kakor je pač kazalo.

Blizu Lužarja je stala stara Povirkova hruška. V njenem visokem vršičju se je ves čas drla vrana in gledala pred hišo. Boštjan se za to ni zmenil; jezilo pa je Streharjevo mater, češ, da ožnanja nesrečo...

«Bežite, bežite!» — Tudi Ana ni mogla tega verjeti.

«Če pa rečem, ker imam izkušnje.» — Starka se ni dala ugnati, čeprav je ugovarjal Boštjan, kateremu se ni rada zamerila. Saj jo bo rešil iz brloga, kot je imenovala Streharjevo kamro. Tam je tako tesno in vlažno, tukaj pa vse novo, zračno in prostorno. Da bi le vrana kaj ne pomenila!

nekaj nad 110.000, a nekaj nad 8000 glasov je bilo razcepljenih. Hindenburg sam je dobil nekaj manj kakor polovico vseh veljavnih glasov, to je 49-82 odstotka. Ker more biti predsednik izvoljen le z nadpolovičnim številom glasov, se bodo vršile ponovne volitve 10. aprila, pri katerih bo, kakor vse kaže, izvoljen Hindenburg. Pri drugih volitvah bo za izvolitev zadostovalo največje število glasov in ne bo potrebna nadpolovična večina.

Urad Društva narodov je sestavil resolucijo, ki se glasi: «Ustanovi se poseben odbor, ki bo imel nalogo rešiti kitajsko-japonski spor.

Odbor mora čimprej predložiti Društvu narodov poročilo, da so ustavljene vse sovražnosti in da so se japonske čete umaknile iz Šanghaja in tudi iz Mandžurije. V nasprotnem primeru bo pozvano haaško mednarodno razsodišče, da poda svoje mišljenje.» Ta resolucija mora še biti sprejeta od seje Društva narodov.

Po uradnem poročilu iz Mukdena je mandžurski državni svet, ki vodi začasno upravo od Japoncev proglašene nove države, odobril zahtevo bivšega kitajskega cesarja Puji, da postane cesar Mandžurije. Ponudbo, da postane predsednik republike, je Puji odklonil. Tako je

Mandžurija postala monarhija.

Bivši kitajski in novi mandžurski cesar Puji je prispel te dni v mesto Čangčun. Vse mesto je bilo slavnostno okrašeno in ogromne množice so priredile

vladarju navdušen sprejem.

Ko se je novi cesar vozil po ulicah, so tvorile varnostni špalir japonske čete.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

NAPRAVA STANOVITNEGA SADJEVCA.

Pravkar je izšla v založbi Kmetijske družbe knjižica pod gorenjim naslovom. Knjižica prinaša na 34 straneh toliko pouka, da ne bo nikomur žal, če si jo nabavi, saj stane le 5 dinarjev s poštno vred in se naroča pri Kmetijski družbi v Ljubljani.

Dobro vemo, da je marsikateremu sadjarju v sedanjih hudih časih trda tudi za en sam dinar. Vemo pa tudi, da sta se sadjarstvo in naprava sad-

jevca zadnja leta tako razširila, da je kar ni kmetije, ki bi je to vprašanje ne zanimalo. Zato hočemo tudi mi izpregovoriti nekaj besed k napravi sadne pijače.

Sadjevec je alkoholna pijača, ki je še najmanj škodljiva zdravju, če jo uživamo po pameti. Kdor je že pil kdaj res dober jabolčnik, bo kmalu opustil vse druge pijače. V dobrih časih je bila kar sramota, če je kdo pil v gostilni cenen jabolčnik (6 Din za liter), danes se pa po nekih krajih (na primer v Savinjski dolini) iztoči več jabolčnika kakor vina. Kakor kažejo dosedanje izkušnje, je delovala ta preusmeritev, ki jo je narekovala gospodarska kriza, zelo ugodno tudi na ponašanje pivcev. Vesele pesmi brez kletve in pobojev, to je vrlina jabolčnika.

Da se ni mogla drugod tako prikupiti ta koristna pijača, je vzrok le v dejstvu, da ljudje ne znajo ne pripravljati in ne shranjevati te pijače. Glavne napake slabega jabolčnika so tele: nezrelo in gnilo sadje, nesrazne stiskalnice in zanemarjena (plesniva in smrdljiva) posoda.

Dognana reč je, da pijača iz zlahtnega sadja nikoli ne doseže v okusu in trpežnosti pijače iz nezlhtnega sadja. Pijačo iz zlahtnega sadja je treba že v jeseni in čez zimo popiti, ker se na pomlad kaj rada pokvari. Če vidimo, da se hoče sadjevec potegniti ali cikniti, je treba takoj s kraja, ko smo opazili prve znake bolezni, povečati odstotek alkohola v pijači, da zavremo razvoj škodljivih gliv, ki povzročajo bolezni sadjevca. Na hektoliter prilijemo pol do tri četrt litra čistega vinskega špirta, ki ga rabijo ponekod za izdelavo ruma in likerjev. Nikoli ne smemo pridajati smrdljivega gorilnega špirta (Brennspiritus), ker bi tako povsem pokvarili pijačo.

Komur je kolikor mogoče, naj si nabavi samo svojo stiskalnico in naj gleda, da jo bo vedno temeljito s kropom in sodo očistil pred rabo in po njej. To ni nepotrebno delo, temveč je važen pogoj za res dobro pijačo. Nikoli ne smemo pustiti sadjevca dalje na drožah, če se je že očistil, ker se taka pijača prav rada pokvari.

Največjo pažnjo pa moramo posvetiti stanju sodov, saj je ta posoda odločena, da bo ležala v rjej pijača vse leto. Če sami ne znamo odpraviti plesnivih in očistiti skisanih sodov, moramo te dati sodarju, da jih temeljito očisti in izkuha.

Le če bomo ravnali po teh temeljnih navodilih, bomo pridelali tako sadno pijačo, da bo šla

nam v tek in jo bomo s ponosom ponudili vsakemu, tudi izbiričnemu gostu.

Sejmi

21. marca: Zigarski vrh, Velika Pirešica, Bogojina, Moravče, Kočevje, Šmarjeta (laški srez), Višnja gora, Studenec-Ig, Poljčane, Sv. Trojica, Cankova, Dravograd, Kranjska gora, Šmarje pri Jelšah, Rogatec.
22. marca: Črnomelj, Metlika, Smartno ob Paki, Grahovo, Lesce.
23. marca: Žužemberk.
24. marca: Rajhenburg, Konjice, Veliko Mraševo, Laško, Št. Vid-Stična, Ljutomer.
25. marca: Lemberg.
26. marca: Dobova-Mihalovec, Teharje, Lukovica, Tržič, Dole, Sv. Lenart.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v valuti h: 1 ameriški dolar za okrog 56 Din; v devizah:

- 100 nemških mark za 1341 do 1352 Din;
 - 100 italijanskih lir za 291-72 do 294-12 Din;
 - 1 ameriški dolar za 56-22 do 56-50 Din;
 - 100 francoskih frankov za 222-42 do 223-54 Din;
 - 100 češkoslovaških kron za 167-20 do 168-06 Din.
- Vojna škoda se je trgovala po 240 Din, investicijsko posojilo pa po 62 do 64 Din.

Tedenski tržni pregled

ZIVINA. Na zadnjem mariborskem živinskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: debeli voli 4-25 do 5 Din, poldebili voli 3 do 3-75 Din, plemenski voli 2-50 do 3-50 Din, biki za klanje 2-50 do 4 Din, klavne krave debele 2-25 do 3-50 Din, plemenske krave 2-50 do 2-75 Din, krave klobasarice 1-25 do 2 Din, molzne in breje krave 2-50 do 3 Din, mlada živina 3-25 do 4-50 Din, teleta 4 do 5 Din. Na včerajšnjem ljubljanskem živinskem sejmu so bile za kilogram žive teže naslednje cene: voli I. vrste po 5 do 5-50 Din, II. vrste po 4 do 5 Din, III. vrste po 3 do 4 Din, krave mlekarice po 4 do 4-50 Din, krave klobasarice po 2 do 3 Din, teleta po 5-50 do 6-50 Din.

MESO IN MAST. Prvovrstna govedina je na ljubljanskem trgu kakor v mesnicah po 10 do

Ivan Albrecht:

Mora

«Bog ve, ali je res, kar je pravila Mina», je premišljal fant in jel s krepkim zamahom kositi. Zinka, ki je davi še koprnela po družini, je bila sedaj že tolikanj utrjena, da ji je bila ljuba samota. Dočim je drugod zvenel smeh in se je vrstila šala za šalo ter se glasila pesem za pesmijo, je bil Nace kakor bor. Samo padajoča trava je pošumevala kraj njega in kosa je zvenela. Zaradi tega je bila Zinka skoro nevede zmeraj v njegovi bližini.

«Pa je imela le res Cinclja prav», se je veselila Hojnikova, ki je skrivaj venomer oprezovala za bratom in za Tršarjevo. Tudi sicer so dekleta opazila, kako Zinka vse dopoldne razstila samo za Nacetom.

«Kako so le neki mogli v Golševem zvariti take besede o njej?» je šepnila sloka mladenka Zalki, ki se je tudi sama čudila.

«Jih menda res zgolj grize zavist», se je nasmehnila družici in izkušala s pogledi opozoriti Nandeta na sestro. Tršarjev ji je kmalu z jasnim vriskanjem potrdil, da jo razume.

«Le ni Zinka tako neumna, kakor sem se bal», je bil vesel v mislih in delo mu je šlo odslej dokaj laže od rok.

Medtem se je spomnil Nace:

«Ali bomo letos kaj romali?»

«Pri nas se še nismo nič domenili», je odvrnila Zinka. «Si ti že kam namenjen?»

Hojnikovega je veselil dekletov mehki glas.

«Za trdno se še nisem odločil», je izkušal pustiti odprtih več poti.

«Na Brezjah je lepo», se je spomnila Zinka na romanja iz prejšnjih let.

«Bi šli pa na Brezje», je bil brž pripravljen Nace.

«Ali pa na Višarje.»

«Kakor hočeš. Ali bi šla ti tudi?» jo je proseče pogledal on, a dekleta v mislih in svoje tajno gorje:

«Prav rada, saj upam, da pojde gotovo še Nande.»

«In bi romali lahko skupaj?» je vmes zadržal Nace.

«Zakaj ne!» je privolilo dekleta in ni slutilo tisti hip, kakšna nebesa je odprla okornemu orjaku. Bil je tako zadovoljen, da mu je čisto vzelo besedo. Šele opoldne, ko je oče Blaž pripeljal kosilo za njimi in je na vozu košato sedela tudi Cinclja in za njo Domen, ki je v veselje vseh ženski za hrbtom kazal rožičke, se je Nace zavedel, da je prav za prav precej dolgo molčal.

«Kako hitro mine dopoldne», se je začudil in bil vesel, ko je čul Zinko:

«Pri delu se res kar zavrti.»

«Ali ti nisem pravila?» se je primuzala Minka k bratu, ko so se spravljal h kosilu.

«Kaj boš pravila, ko nič ne veš», je Nace odložil koso, a kljub pripogibanju ni mogel prikriji sestrini zadovoljnega smehljaja.

Po obedu so dekleta po starem običaju razdelila fantom šopke, ki so jih dotlej nosila na nedrijah.

«Nacetu ga daj», je kakor duh zapovedujoče stopila gostačka k Tršarjevi. Zinka se je kakor voščena upognila in izvršila uka.

Kosci so na to polegali v senco, kadili, kramljali in dremali, medtem ko grabljicam ni veljal ta odmor. Zlice iz rok in grablje v roke, pa so se razkropile po senožeči in pridno obračale venečo travo, da je bil vzduh naenkrat poln prijetnega vonja po svežem senu. Cinclja je prigrabila k Zinki in Tršarjevi se je odmikala, dokler se nista oddaljili v kotličasto dolino.

«Ste ga kaj videli?» je zaprosila dekleta.

Gostačka je prikimala:

«Drevi pride, je dejal.»

«Res?»

«Obljubil je», je ponovila Cinclja in spet jela grabiti v drugo smer, da jih ne bi kdo zalotil.

Zinki je gostačkino zagotovilo zdajci odvzelo vso bolj in gorje. «Ljubim», je kakor molitev ponavljalo verno srce in si očitalo, da je po nedolžnem sumničilo dragega in verjelo hudobnemu naltolcevanje in praznim govoricam. Drevi pride in bo njen. Naj reče Cinclja, kar hoče, ona mu bo v objemu vse razodela in povedala, koliko je pretrpela ta čas. Ker jo ljubi, jo bo rešil. Stopil bo k očetu in se pomenil z njim. Naj že misli oče karkoli, gospodu ne bo odrekel njene roke. Če bi jo hotel, se bo še sama oglasila:

12 Din, drugovrstna po 8 do 10 Din, tretjevrstna po 6 do 8 Din. Prvovrstna teletina je po 14 Din, svinjina po 14 do 16 Din. Cena masti se suče okrog 15 Din, gnjati pa okrog 18 Din za kilogram. Dokaj cenena je poštrunovina, namreč po 6 do 8 Din, dokaj cenena je koštrunovina, namreč po 6 do 8 Din za kilogram.

JAJCA. Zaradi snežnega vremena so se cene jajcem zopet uvrstile tako, da se je nakupna cena zopet dvignila na 55 par. Na drobno se prodajajo jajca po mestih do 1 Din za kos.

Kratke vesti

— **Denarna nakazila naših izseljencev.** V naši plačilni bilanci zavzemajo poleg dohodkov od izvoza blaga najvažnejšo vlogo denarna nakazila naših izseljencev (zlasti iz Amerike). Ta denarna nakazila so se zadnja leta gibala med 700 in 900 milijoni dinarjev na leto. V miniletem letu so denarna nakazila naših izseljencev zaradi svetovne gospodarske krize (predvsem v Ameriki) precej nazadovala. Po statistiki, ki jo je izdelala Narodna banka, so znašala lani ta nakazila 573 milijonov dinarjev nasproti 739 milijonom v letu 1930. Zmanjšala so se torej za 166 milijonov dinarjev.

— **Gostilničarska pivovarna v Laškem.** V naših dnevnikih je bil objavljen te dni razpis gradbenih del Gostilničarske pivovarne, d. d., Laško. S tem se je približala uresničenju dolgoletna želja naših gostilničarjev po lastni pivovarni, ki jim bo omogočila točiti in nuditi svojim gostom res dobro pivo po ustreznih cenah. Obenem pa se je razblinil v nič dvom raznih nejevernih Tomažev, ki so dvomili nad uspehom započete akcije in zatrjevali, da so neugodne gospodarske prilike vzele zadnjo možnost za gradnjo pivovarne. Vztrajnost in vzajemnost gostilničarjev sta zmagali in danes ni več dvoma, da se bo v jeseni pričel dvigati dim iz dimnikov nove gostilničarske pivovarne v Laškem. Je to velik uspeh domačega obrtništva in njemu naklonjenih slojev, h kateremu se jim mora čestitati. Zdaj bodo gotovo tudi oni zamudniki, ki so z nezaupanjem gledali v Laško, prišli z denarjem na svetlo.

— **Važen gospodarski sestanek v Lescan.** V soboto 12. t. m. so se zbrali v Lescan zastopniki mlekarških zadrug vsega radovljanskega sreza na posvetovanje zaradi reorganizacije mlekarstva. Zborovanje je pozdravil prisotni sreski načelnik g. dr. Vidmar, nato pa sta podala poročili sreski kmetijski poročevalec g. inž. Rataj in banovinski

mlekarški uradnik g. Pavlica. Po poročilih se je razvila razprava, v katero sta posegla zlasti gg. Janez Jan iz Gorij in Ivan Ažman, župan iz Hraš. Obravnavalo se je, kako naj se združijo mlekarške zadrug in kako naj se ustanovi na Bledu higienska mlekarna. Naposled se je izvolil pripravljalni odbor, ki naj pripravi vse potrebno za izvršitev načrta. Še istega dne na večer in v nedeljo zjutraj sta se vršila zbora kmetovalcev pri mlekarških zadrugah v Podkorenu in Ratečah, kjer je govoril g. Pavlica o potrebi združitve imenovanih mlekar.

— **Uspel vinski sejem v Ljutomeru.** Ljutomerska in gornjeradgonska podružnica Vinarskega društva sta priredili 9. t. m. v Strasserjevi dvorani v Ljutomeru vinski sejem in vinsko razstavo, ki je pokazala prvovrstnost ljutomersko-oromoških vin. Razstavljenih je bilo 299 vzorcev, in sicer iz ljutomersko-oromoškega vinarskega okoliša 173, iz gornjeradgonskega 72 in iz štirigovskega 54. Vino je bilo od letnikov 1917., 1921., 1927., 1928., 1929., 1930., največ pa 1931. Prodanih je bilo približno 1000 hl prvovrstnega vina. Nekatere kupčije se še bodo sklenile pozneje.

— **Zadružno gibanje pod Storžičem.** V Goričah se je 8. t. m. vršilo zborovanje zaradi ustanovitve mlekarške zadruge, katerega se je udeležilo tudi odposlanstvo iz občine Trstenika. Na sestanku je govoril banovinski mlekarški strokovnjak g. Pavlica o mlekarstvu in mlekarškem združevanju. Po daljši razpravi so zborovalci sklenili osnovati mlekarško zadrugo s sedežem v Goričah za občini Trstenik in Goriče skupaj. Da bo mogoče ustanoviti zadrugo, se je zahvaliti predvsem zdravilišču na Golniku, odnosno njegovemu ravnatelju g. Čeplaku, ki priporoča zadrugo kot dobaviteljico mleka in mlečnih izdelkov za zdravilišče. Banovinski odposlanec g. Pavlica je imel proti ustanovitvi zadruge mnogo pomislekov; ko pa je doznal za željo Golnika, je pristal na ustanovitev samostojne zadruge, kateri je obstoj na ta način mogoč. Vso pomoč je zadrugi obljubil tudi načelnik mlekarške zadruge iz Predoslja, g. Zupar. Za načelnika zadruge je bil izvoljen g. Karel Zaplotnik, posestnik v Goričah, ki je največ deloval za ustanovitev mlekarne.

— **Šesttedenski zimski kmetijski tečaj v Veliki Dolini** se je vršil minili mesec v gradu Mokricah pod vodstvom šolskega upravitelja g. Josipa Pečnika. Veleposestnik g. Srečko Berger je dal za predavalnico na razpolago eno najlepših soban ter poskrbel tudi za kurjavo, snajenje in

delno še za opremo, vse brez odškodnine, za kar mu bodi iskrena hvala. Povprečno število slušateljev je znašalo 54 na dan. Predavali so gg. sreski kmetijski poročevalec Ambrož iz Krškega, sreski gozdar-inž. Cerjak iz Krškega, sreski kmetijski poročevalec Mohorčič iz Brežic, šolski upravitelj Josip Pečnik iz Velike Doline, ravnatelj kalijevskega sindikata Konrad Pučnik iz Zagreba in živinozdravnik Varl iz Krškega. Tečaj je zaključil sreski načelnik g. dr. Čuš z lepim ravnatelj kalijevskega sindikata Konrad Pučnik iz vseh prisotnih navdušen trikratni vzklik «Živel kralj!»

DOPISI

BREGANA. Naš Sokol je proslavil 6. t. m. stoletnico rojstva ustanovitelja Sokolstva dr. Miroslava Tyrša s slavnostno akademijo, ki je s svojimi dvajsetimi točkami sijajno uspela. Udeležba je bila zelo dobra. Prireditvena dvorana je bila lepo okrašena, a na odru v ozadju je visela Tyrševa slika, od katere je na eni strani plapolala jugoslovenska, a na drugi strani češkoslovska zastava v znamenju bratske vzajemnosti. Da sokaška misel čim bolj prodre med narod, je uprava Sokola priredila akademijo brez vstopnine, s čimer je bil omogočen pristop tudi najsiromašnejšim slojem.

BUČE. Od nas prejmete, g. urednik, malokdaj kakšen dopis, zato Vas prosim za malo prostora. V nedeljo 28. februarja smo imeli velik zbor, ki ga je vodil tukajšnji šolski upravitelj g. Maks Kos. Na zboru je poročal naš narodni poslanec g. Vekoslav Spindler, ki je v svojem dvournem govoru obrazložil delovanje narodne skupščine v Beogradu. Poslušalci so mirno in z zanimanjem sledili govornikovim izvajanjem. Nato se je otvorila živahna razprava in so se izvršile potrebne priprave za ustanovitev krajevne organizacije JRKD. — Zatem je višji kletarski nadzornik v pokoju g. Zabavnik prečital pravila Vinarskega društva za dravsko banovino in se je ustanovila podružnica, ki bo po članih morda največja v našem šmarskem srezu. K tej podružnici spadajo občine Kozje, Podsreda, Gorjane, Križe, Koprivnica, Zdole, Vetrnik, Pilštanj, Zagorje, Presečno, Sedlarjevo in Vrača. Nameravala se še ustanoviti v kozjanskem okraju dve novi podružnici, in sicer pri Sv. Petru pod Svetimi gorami za sebe

«Taka je, ljubi očka, zdaj pa volite: sramota in nadloga, ali pa ženin, kakršnega še ni imela doslej nobena v Okladi!»

Pa da je še tako bukov očka Blaž, to ga bo zmehčalo!

«Za klobuk t' ga bom pripela, la la», se ji je v sladkem ganotju zasrebrilo iz grla, da so kakor na povelje vse grabljice hkratu zapele z njo.

Pod visokim javorjem nekje se je dvignil Nace. Krepko se je pretegnil, zavihtel z Zinkinem nageljčkom okrašeni klobuk in zaukal, da se je kakor neviden val radosti odzval trojen in četveren odmev. To je bilo kakor paleča iskra. Vse se je zganiło, se jelo izpogledovati in vriskajoč in pevajoč sezati po kosah.

«Hojnikov vriska!» se je zavzel ta in oni. Kakor bi mutec izpregovoril, se je videlo vsem.

«Še bo veselo», je zavriskal Bregarjev, a Nande se mu je s pesmijo pridružil. Kakor bi jih podžgal, so se žurili vsi in trava je padala, kakor bi kopnela pred njimi.

«Danes so pa na volji», je ugajalo Tršarju, ki je bil privezal vole v senco in naročil Domnu, naj pazi nanje. Ves pomlajen se je v delu pridružil razgibanemu krdelu in celo zaukal je možak nazadnje, tako ga je ogrelo.

V splošnem veselju je ostala mirna in kakor nema sama Cincelja. Ogibala se je družčine in po večini izpod grmovja grabila travo in jo razpašala na sonce, da je bila laže sama, vendar ta

dan niti niso pogrešili njene zgovornosti. Šele zvečer ko so odhajali, se je spomnila mlada grabljica:

«Kaj ste pa vi danes tako zakrknjeni, mati?»

«Vsakdo ob svojem času», je sibijski zamrmrala ženska, toda dekle je že ni več slišalo. Iz svežih grl se je bila oglasila pesem in grabljica se je ognjevitno pridružila:

«Fantič pa mimo, mimo gre in jo vzbudi...»

Oče Tršar je bil ženske naložil na voz, možki pa so stopali zadaj. Zinka je pela vso pot in celo doma je v vežo stopila s pesmijo.

«Bog ga bodi zahvaljen!» se je v srečo razveselila mati Marta in se je s hčerko vred zaobljubila za veliki šmaren na božjo pot.

Po večerji so se razhajali z zagotovilom, da se jutri zopet snidejo tako židane volje. Nace je Tršarjevi še posebe voščil lahko noč in spet zaukal, ko je s sestro odhajal z dvorišča.

Zinka seveda ni imela nič več časa misliti nanj. Zaprla se je v svojo sobico in čakala, ali pričakala ni do belega dne nikogar.

XI.

«Ta klobuštra nerodna bo nazadnje mene samo zamrežil in ne jaz njega», je zaskrbelo Cinceljo že tedaj, ko ji je Zinka prvič potožila svojo nadlogo. Pozneje je na vse kraje iskala izhodov. Večer za večerom je preždel v bajti in robantila, kako se je mogla tako preklenski urezati, ko je vendar bilo vse napeljavano kakor na vrviči.

«Ta neumnica zabita in tisti njen bedasti strah!» je sikala in jezno brčnila mačko, ki se ji je hotela primuzati v naročje. «Samo to mi je vse pokvarilo.»

Sok, ki ga je bila dala Zinki za Naceta, bi bil slona raznetil, pa ti gre revše in ga vrže proč. Da bi jo vrag presukal, tako gos neumno!

Dnevi so s peklenko naglico minevali in dekle je bilo od ure do ure bolj nadležno. Naposled jo je bila začela klicati še Tršarica sama, da bi pomagala, ali to je bilo Cincelji še bolj nerodno. Če je le bila doma, se je deklina vsak hip spomnila, naj pošljejo ponjo. Komaj je prišla gostačka v bajto, je že bil Domen za njo:

«Mati so prosili, da bi prišli malo k nam.»

Pa pusti človek vse in beži! Še toliko časa ni imela, da bi mogla pošteno premisliti, kaj bi bilo najbolje. Oni dan je bila že tako nejevoljna, da ji je hotela reči:

«Naceta se primi!»

Potlej si je le premislila. Punče bi rjulo, da bi se vragu zasmililo, ko je tako zaverovano v misel, da bo zdaj in zdaj imenitna gospa. Spak bi še utegnil vse skupaj izklepetati. Potlej zbogom, Cincelja! Nazadnje bi jo celo zamehurili za kakšne tedne. Res, samo še tega se ji manjka na stara leta!

(Dalje prihodnjič.)

Pristopajte k Vodnikovi družbi!

in v Virštanju za občine Virštanj, Imeno, Drensko rebro, Sopote in Podčetrtek. Vinogradniki vidijo, da brez stanovske organizacije ne gre več. Gospodom poslancem, ki nas v vsem podpirajo, izrekamo zaupanje.

ČEPLJE V BELI KRAJINI. Pri nas so se zelo razmnožile divje svinje, ki delajo ogromno škodo po polju in gozdovih. Te dni je posestnik g. Jurij Valetič ustrelil težkega divjega prašiča.

GOZD NAD KAMNIKOM. Po dolgem času se zopet oglašamo v «Domovini», ki je povsod na glasu kot dober tednik. Ne mislite, da smo spali zimsko spanje. Je pač tako, da Gožani ne občasno vseh novic na veliki zvon. Predpustni čas smo letos završili bolj klavirno. Poroka je bila samo ena, pa še ta v znamenju krize. — Pred tedni je bila poplavila našo vas in okolico cela truma potnikov za zavarovanje posmrtnine. Človek bi lahko trdil, da krize ni, saj se meče denar kar na slepo srečo za nekaj negotovega.

HRASTNIK-DOL. Ustanovno zborovanje krajevne organizacije JRKD za Hrastnik in Dol bo v nedeljo 20. t. m. pri g. Dolinšku na Brnici. Na zborovanju bodo poročali poslanci. Vsi dobro misleči toplo vabljeni!

JARENINA. Tyrševa proslava 6. t. m. Sokola v Jarenini je uspela prav povoljno. Šolska dvorana je bila z občinstvom natrpano polna. Tudi člani in članice Škola od Sv. Jakoba so prišli k proslavi. Naš starosta, kmet g. Mrmolja, je lepo pojasnil moralno in vzgojno moč Tyrševe sokolske ideje. Nato je izvajal učitelj g. Kump s šolskimi dečki sokoliči telovadne vaje, da smo se vsi divili. Tudi društveni načelnik, učitelj gospod Črunko, nas je s krepko kretajočim se članstvom vedro zagibal. Sledila je igra «Idealna tašča». Lepo podajanje posameznih vlog (Pohlova, Drozgova, Kolarič in Lovrec) je dalo spoznati, da je bila režija v spretnih rokah učiteljice gđe. Strajnske. Ob koncu je postavila učiteljica gđe. Čončeva na oder skupino okusno opremljenih deklic prvega razreda z okrašenimi obročki v rokah k rajalnim vajam. Prisotni so kar strmeli, ko so gledali ljubko kretanje nežnih malčkov ob gramofonskih zvokih. Iz občinstva se je slišala obča želja, naj bi se prireditve ob priliki ponovila.

LOČE. Ustanovitev krajevne organizacije JRKD v Ločah, katere območje obseza občine Loče, Zbelovo, Laže, Sv. Jernej in Žiče, se je vršila 9. t. m. v Valandovi gostilni ob veliki udeležbi domačinov. Soglasno so bili izvoljeni v odbor gg.: predsednik Anton Košir, mlinar in posestnik v Ločah; podpredsednik Anton Gosak, posestnik v Žičah; tajnik Blaž Berdnik, posestnik v Ločah; blagajnik Jože Čuček, posestnik v Ločah; odborniki: Anton Ojsteršek, župan in posestnik v Ločah; Franc Fridl, šolski upravitelj pri Sv. Jerneju; Franc Knanje, posestnik v Ločah; Jakob Kržič, šolski upravitelj v Ločah; Ivan Mlakar, posestnik in gostilničar v Lažah; Janez Mrzidovšek, posestnik v Zbelovem; Franc Mrzidovšek, posestnik in državni upokojenec v Zdolah; Leopold Nagode, posestnik in trgovec v Žičah; Ivan Šalamon, posestnik in zasebni uradnik v Zbelovem. Nadzorni odbor sestavljajo gg.: Hugon Valand, posestnik in gostilničar v Ločah; Janko Časl, šolski upravitelj v Žičah; Jožef Lavbič, posestnik na Bregu pri Ločah.

NAKLO PRI KRANJU. V narodni šoli v Nakli se je vršilo 6. t. m. poučno kmetijsko filmsko predavanje, katerega se je udeležilo 114 oseb. Udeleženci so sledili živim slikam z izrednim zanimanjem. Predaval je kmetijski referent g. Sustič iz Kranja. Pri aparatu pa je vneto sodeloval ravnatelj agrikulturnega urada v Zagrebu g. Pučnik. Naši kmetovalci zmerom bolj spoznavajo važnost kmetijskega pouka, zato uspehi ne bodo izostali.

OPLOTNICA. Krajevna organizacija JRKD v Oplotnici je bila ustanovljena v nedeljo 6. t. m. G. dr. Mejak iz Konjic je obrazložil program vse državne stranke, notar g. Rado Jereb pa je poročal o zasedanju banovinskega sveta. Organizacija obseza poleg občine Oplotnice tudi občini Kot in Okoško. Odbor sestavljajo gg.: predsednik

Franc Petelinšek, podpredsednik Ivo Pavlič, tajnik Maks Sekirnik, blagajnik Franc Berglez; odborniki: Ivan Jerman, Jožef Stopar in Jožef Kruhar; nadzorni odbor: dr. Gustav Lautner, Julij Hmelak in Josip Lipuš. Članarina se je določila na 12 Din na leto.

POLENSAK. Dne 6. t. m. se je tu zaključil prvi letnik kmetijske nadaljevalne šole. Kljub raznim oviram je bila udeležba tečaja dobra, kar kaže, da ima mladina zmisel za napredek.

PONIKVA OB JUŽNI ŽELEZNICI. V nedeljo 13. t. m. se je vršil v prostorih gostilne Zdolška-Pintarja shod narodnega poslanca g. Vekoslava Spindlerja, ki se ga je kljub snežnim zametom udeležilo krog 80 volilcev pod vodstvom gg. župana, poslančevega sokandidata Antona Zdolška in drugih uglednih mož iz vse občine. Zborovanje je vodil ugledni narodni delavec, progovni nadzornik g. Obersnel. Narodni poslanec je v obširnem stvarnem govoru pojasnil današnji položaj in delo v narodni skupščini na proračunu in raznih drugih važnih zakonih. Zborovalci so vzeli poročilo z odobravanjem na znanje in so posamezniki izrekli svoje želje glede podpiranja važnih kmetijskih zadrug in glede raznih davčnih in drugih vprašanj. Izvršile so se pri medsebojni izmenjavi misli tudi priprave za ustanovitev krajevnega odbora JRKD.

KLOBUKE

za pomlad v najrazličnejših, najnovejših barvah in oblikah, kakor tudi razne sportne klobuke in čepice Vam nudi po nizkih cenah

MIRKO BOGATAJ, klobučar, LJUBLJANA, Stari trg št. 14.

Klobuke sprejema tudi v popravilo. 98

SV. BOLFENK V SLOVENSKEH GORICAH. Večkrat smo ti že poročali, predraga «Domovina», da nas smrt le po redko obiskuje, toda letos nas obiskuje bolj po gostu. Nedavno je umrla v Sovjaku, občina Bišečki vrh, najstarejša žena vse fare, Katarina Krambergerjeva, stara 95 let. Pokojnica je bila v svojem času kmetica v Gočovi. Klicali so jo po domače za Jurkovo. Žena je bila dobra gospodinja. Za vsakogar je imela dobro in prijazno besedo in za siromake tudi odprte roke. Po njenem pogrebu so pokopali malo 13letno učenko Barbiko Mahoričevno iz Trnovske vasi. Potem je ugrabila smrt čez 80 let starega preužitkarja Lovrenca Krambergerja iz Trnovskega vrha. Odromati v večnost je moral tudi že čez 80 let stari preužitkar Jožef Prajnc iz Bišec, ki je bil v svojem času dober gospodar. Vsem bodi lahka zemlja bolfenska! — Ker nam je parna žaga splavala po vodi, bomo imeli novo mostno tehniko, ki jo bodo zgradili na pomlad, kar je za tukajšnji okraj itak neobhodno potrebno.

SV. DUH NA STARI GORI. V jubilejnim Tyrševem letu se sokolske čete v Slovenskih goricah krepko razvijajo. V nadvse razveseljivem razmahu je sokolska četa pri Mali Nedelji. Iz zelo oddaljenih vasi prihajajo telovadci v telovadnico. Kljub hudim časom kažejo razumevanje za vzvišeno sokolsko misel. Pred nedavnim se je razpustilo Narodno kulturno društvo v prid sokolski četi. Omenjeno društvo je dolga leta marljivo in vztrajno delovalo na polju prosvete. S tem so bili postavljeni trdni temelji sokolski četi. — Sosedna sokolska četa pri Sv. Duhu na Stari gori priredi v soboto 19. t. m. prvo telovadno akademijo v Društvenem domu pri Nali Nedelji. Telovadne vrste bodo nastopile z izbranimi točkami. Sodeloval bo orkester malonedeljske čete. Ker bo akademija posvečena spominu velikega Sokola Tyrša, so bratski vabljeni vsi prijatelji sokolstva!

SV. KRISTOF PRI LAŠKEM. V nedeljo dne 20. t. m. ob pol devetih bo ustanovni občni zbor krajevne organizacije Jugoslovenske radikalne kmetijske demokracije za občino Sv. Kristof v prostorih hotela «Savinje» v Laškem. Dolžnost vseh somišljenikov je, da se občnega zbora polnoštevilno udeležijo.

ŠT. VID PRI GROBELNEM. Na cvetno nedeljo ob 15. bo imel shod naročni poslanec g. Vekoslav Spindler v gostilni g. Bevea. Razložil nam bo sedanje in bodoče delo v narodni skupščini. Kdor ima kakšno željo ali prošnjo, lahko osebno govori z narodnim poslancem. Pridimo polnoštevilno, da razložimo in povemo poslancu svoje težave.

ZAGORJE. Te dni so v Zagorju razdelili en vagon koruze siromašnim in brezposelnim. Koruzo so dobili brezposelni iz Zagorja, Aržiš, Št. Lamperta in Kotredeža brezplačno. Dva vagona koruze, ki prideta še v Zagorje, se bosta razdelila med manj premožno občinstvo Zagorja in okolice po znižani ceni. Prijaviti se je pri občinah.

ZIBIKA. Kako dobro ste zadeli, g. urednik, ko ste v poletnih številkah naše priljubljene «Domovine» prerokovali za letošnji zimski čas dolgo in ostro zimo. Ze od pusta čepimo v zakurjenih sobah. Kako dobro dé človeku, če je ob takih mrzlih zimskih dneh dobro z drvmi založen. Žal pa nismo založeni z drobižem, ker ne moremo, dokler sneg leži, ničesar zaslužiti. Gospodarji se tudi pritožujejo, kaj bo, ko bo vse delo na kupu, ko nastopi lepše vreme. — Narodnim poslancem se zahvalujemo za njihovo delovanje. Do sedaj so izvojevali že marsikaj dobrega. Posrečilo se jim je znižanje državnega proračuna. Zato davek ne bo več tako hud. Tudi banovinski kuluk bo bržčas odpravljen. Vinska trošarina bo znižana. Znižane bodo nekatere za kmete važne takse. Odpravljen je žitni režim. Mi, ki smo volili 8. novembra, se veselimo teh uspehov, nekateri zagrizeni rogovileži pa še zmeraj hočejo hujskati ljudi ter trošiti razne nesramne laži okrog. — Vinogradniki iz vse naše fare se bodo udeležili s svojimi vinskimi vzorci sreskega vinskega sejma 1., 2. in 3. maja. Pristopajte k vinarski podružnici! — Te dni je padlo snega po naših hribskih za 80 centimetrov visoko, tako da otroci sploh niso mogli v šolo. 40 mučnikov je slabo pokazalo. Po ljudskem prerokovanju bi tedaj 40 dni snežilo. Pa se bodo svetniki že dali nekoliko «zglhati».

DOMAČE NOVOSTI

* Velikonočna številka «Domovine» bo izšla na 32 straneh z obilno poučno in zabavno vsebino. Kdor se ni naročen na «Domovino», naj to stori sedaj, da bo dobil tudi našo praznično številko. Ker bo naklada nekoliko večja, pozivamo tudi trgovce, obrtnike in druge podjetnike, da pošljejo v to številko svoje oglase, saj je znano, da so oglasi v «Domovini» vedno učinkoviti.

* Kraljica in kraljeviči med gorenjsko mladino. Nj. Vel. kraljica in trije kraljeviči so bili te dni med smučarji v okolici Bleda. Pri tem je Nj. Vel. kraljica Marija opazila med gledalci tudi slabo oblečene otroke. Naenkrat je stopila med gruče otrok, se pričela pomenkovati z njimi in je lepo po vrsti razdelila preko 30 volnenih jopic. To je bilo zahvaljevanja in veselih vzklikov. Po razdelitvi jopic so obdarovanci še vedno ostali okrog kraljice in kraljevičev, pridružili so se tudi drugi gledalci in je odnekod prišel fotograf, ki je prisrčni prizor ujel na ploščo. Vsi otroci so se Nj. Vel. kraljici Mariji ob razstanku lepo zahvalili in jo pri odhodu navdušeno pozdravljali.

* Naši narodni poslanci v Beogradu so zadnji čas začeli prejemati celo vrsto brzojavk in pisem z naslovom: Klub narodnih poslancev dravske banovine. Tak klub pa ne obstoja, marveč le enotni klub poslancev narodne skupščine. V zadevah, ki se nanašajo na dravsko banovino, naj se torej dopisi in slično naslavljajo na enega ali drugega narodnega poslanca, ki bo že vedel ukreniti potrebno. To velja tudi za razne organizacije, ki pošiljajo resolucije in predloge vsem gg. narodnim poslancem.

* Podpora zadrugi šoli v Ljubljani. Ministrski svet je nakazal zadrugi šoli v Ljubljani 35.000 dinarjev podpore.

* **Podpora za prehrano dece brezposelnih rudarjev v Kočevju.** Za prehrano dece brezposelnih rudarjev v Kočevju je na zahtev ministra za socialno politiko g. Ivan Pucelj Kolu jugoslovenskih sester v Kočevju 5000 Din.

* **Znižanje draginskih doklad državnim uslužbenecem.** Dne 13. t. m. je bila izdana uredba o novi odmeri draginskih doklad za državne uslužbence. Novodoločene draginske doklade stopijo v veljavo s 1. aprilom letos obenem z novim proračunom. Znižanje znaša 5 do 11 odstotkov skupnih prejemkov.

* **Znižanje draginskih doklad državnim upokojencem.** «Jutro» od 16. t. m. je objavilo uredbu o draginskih dokladah za državne upokojence, ki jo je odobril ministrski svet. Po tej uredbi se prejemki nekoliko znižajo.

* **Jesenice ne delajo več.** V torek ob polnoči je prenehalo delo v obratih Kranjske industrijske družbe na Jesenicah. Zvečer pred ustavitvijo obrata se je vršil velik shod delavstva in prebivalstva, na katerem so govorniki pozivali prizadete, naj bodo do skrajnosti disciplinirani. Župan g. Žabkar je v svojem govoru naglasil, da je občina na strani prizadetih. Včeraj je g. župan z g. župnikom odpotoval v Beograd, da posreduje na pristojnih mestih. Predlagal bo, naj se dovolijo Kranjski industrijski družbi krediti za nadaljevanje obrata, ki naj se vrši, ako treba, pod državnim nadzorstvom.

* **Kriza med žebjarji v Kropi.** Z dnem 14. t. m. se je ustavil obrat v delavnicah Žebjarske zadruge v Kropi in je s tem prizadetih okrog 200 delavcev in njihovih družinskih članov. Po sporočilu vodstva zadruge je vzrok ustavitve obrata pomanjkanje naročil. Delavci so že doslej imeli v podjetju zelo skromen zaslužek, mesečno nekaj nad 400 Din, kar je zadoščalo komaj samcem za kritje najskromnejših potreb. Po večini so delavci sicer člani zadruge, tare pa vendar vse velika skrb za bodočnost. Vsi prosijo oblastva, naj bi v tej bedi, ki grozi delavstvu, priskočila na pomoč.

* **Kmetijska družba v Ljubljani obvešča javnost,** predvsem pa svoje člane v bivši mariborski oblasti, da ni istovetna s Kmetijsko eksportno zadruzo v Mariboru in tudi ni z njo v nikakih zvezah. Kmetijska družba je stanovska organizacija slovenskega kmeta, katere področje je natanko določeno v njenih pravilih in ki se ni nikdar bavila s kakšnim zavarovanjem.

* **Shodi poslanca Spindlerja.** V petek zvečer bo zborovanje za Rogaško Slatino in okolico, v soboto (na Jožefovo) dopoldne pri Sv. Florijanu, popoldne v Stoprech, zvečer v Šmarju, v redeljo 20. t. m. dopoldne pri Sv. Štefanu, popoldne pri Sv. Vidu pri Ponikvi.

* **Začasna zopetna uvedba ukinjenih vlakov.** Ljubljanska železniška direkcija objavlja: Pričenši s soboto 19. t. m. do srede 6. aprila vozita zopet na progi Ljubljana gl. kol.—Maribor gl. kol. potniška vlaka 617/518 in 519/620. Vlak 617/518 bo odhajal iz Ljubljane gl. kol. ob 7.27 ter prihajal v Maribor gl. kol. ob 11.36. Vlak 519/620 bo odhajal iz Maribora gl. kol. ob 9.10 ter prihajal v Ljubljano gl. kol. ob 13.46. Pričenši s ponedeljkom 21. t. m. bosta vozila zopet do vštete srede 6. aprila na progi Ljubljana gl. kol.—Novo mesto potniška vlaka 9212 in 9215 (odhod iz Ljubljane gl. kol. ob 12.50 in prihod v Novo mesto ob 15.30, odnosno odhod iz Novega mesta ob 4.25 in prihod v Ljubljano gl. kol. ob 7.7. Navedena vlaka na velikonočno nedeljo 27. in 28. t. m. in nadalje na belo nedeljo in na praznik Marijinega oznanjenja 3. in 4. aprila ne bosta vozila.

* **Licitacija za napravo, dobavo in vožnjo gramoza za banovinske ceste v območju sreskega cestnega odbora v Mariboru** je razpisana za 21. t. m. ob 10. dopoldne v sejni dvorani sreskega cestnega odbora v Mariboru, Koroška cesta 26/II, za vse cestne odseke v sodnem okraju mariborskem in one cestne odseke v sodnem okraju svetolenartskem, ki so s prejšnjimi v neposredni zvezi (banovinske ceste Senarska—Sv. Lenart—Sveti Jurij—državna meja, Sv. Lenart—Sv. Jurij—Malna—Velka, Pesniški dvor—Sv. Jakob—Malna in Nurburg—Sv. Lenart), 22. t. m. ob 10. dopoldne

v uradnih prostorih sreskega cestnega odbora v Slovenski Bistrici za vse cestne odseke v sodnem okraju slovenskobistriškem, 23. t. m. ob desetih dopoldne v dvorani Narodnega doma pri Sv. Lenartu v Slovenskih goricah za cestne odseke v sodnem okraju svetolenartskem razen že zgoraj imenovanih. Skupaj se bo izdražbalo za 328.518 kilometrov banovinskih cest 15 129 m³ gramoza v skupnem znesku 1.545.050 Din. Dobava mora biti izvršena najkasneje do 30. septembra letos, delne količine pa že tudi prej. Pogoje in pojasnila za licitacijo dobe zanimanci pri pristojnih občinskih uradih in med uradnimi urami pri sreskem cestnem odboru v Mariboru.

* **Novi bankovci.** V teku tega meseca bo začela državna tiskarna za tiskanje bankovcev v Beogradu tiskati nove bankovce po 1000 dinarjev. Novi bankovci bodo imeli sliko kralja ter bodo služili za zamenjavo sedanjih tisočdinarskih bankovcev. Obenem bo Narodna banka izdala nove bankovce po 50 Din. Tudi ti bankovci bodo nosili na eni strani sliko kralja, na drugi strani sliko kraljeviča Marka, v vodnem tisku pa sliko prestolonaslednika v sokolskem kroju. Sedanji desetdinarski bankovci bodo vzeti iz prometa in se bodo nadomestili z novim kovanim drobižem po 10 in 20 dinarjev.

* **Zastarele obveznice za vojno škodo.** Ker po zakonu zapade pravica na izplačilo amortiziranih obveznic loterijske 2½ odstotne državne rente za vojno škodo v petih letih, so vse obveznice, ki so bile amortizirane pri I., II. in III. žrebanju za amortizacijo (1925., 1926. in 1927.) in ki do sedaj niso bile predložene na izplačilo, izgubile vsako vrednost. Te zastarele obveznice imajo naslednje serije: 3, 62, 138, 159, 214, 284, 359, 362, 404, 407, 408, 416, 494, 532, 536, 555, 607, 633, 635, 654, 698, 796, 816, 1039, 1050, 1212, 1240, 1455, 1483, 1522, 1654, 1725, 1753, 1774, 1838, 1845, 1858, 1868, 2075, 2295, 2408, 2567, 2579, 2634, 2635, 2661, 2676, 2696, 2775, 2705, 2882, 3045, 3180, 3215, 3301, 3315, 3328, 3486, 3508, 3538, 3642, 3653, 3662, 3685, 3727, 3761, 3779, 3820, 3841, 3875, 3924, 3974, 4066, 4143, 4212, 4246 in 4342. Oddelek za državne dolgove in državni kredit pri finančnem ministru opozarja javnost na zastarele obveznice zgornjih serij, da jih ne bi nepoučeni ljudje kupovali in sprejemali na kakšni drugi podstavi. Te obveznice se ne bodo več izplačevale.

* **Kolki protituberkulozne lige.** Osrednja protituberkulozna liga se obrača na slovensko javnost s prošnjo, da pripomore njenim stremljenjem z odkupovanjem kolkov. Za letošnje velikonočne praznike naj velja geslo: «Na vsako velikonočno razglednico kolek lige!» Izkupiček iz prodaje kolkov je namenjen za počitniške kolonije po jetiki ogroženim otrokom. Lani je liga poslala v kolonijo 20 otrok, letos se mora število podvojiti. Zato naj vsakdo po svojih močeh pomaga! Zato naj vsakdo kupi te kolke, ki so po 50 par. Naročajte jih pod naslovom: Osrednja protituberkulozna liga v Ljubljani, Miklošičeva cesta 20. Naprodaj bodo tudi po trafikah v krajih, kjer obstajajo organizacije protituberkulozne lige.

* **Po 17 letih pismo iz Rusije.** Iz Rusije se je te dni oglasil Filip Turnšek, po domače Pelinec iz Rovt pri Trbovljah. To je njegovo prvo pismo po 17 letih, odkar je prišel v ujetništvo. V pismu piše, da živi v Turkestanu in da ima že veliko družino s petimi otroki. Sedaj pa pravi, da se mu je zelo stozilo po domačem kraju, in prosi sorodnike, naj mu preskrbijo listine za povratek.

* **Neznano kam je izginil.** Iz Laškega nam pišejo, da je odšel teden dni pred vsemi svetniki lanskega leta od doma Blaž Babič, posestnik iz Rečice pri Laškem, občina Sv. Krištof, v smeri proti Mariboru. Od tedaj nimajo svojci o njem nikakih vesti. Babič je srednjevisoke postave, zelo golobučen, skoro brez las, s svetlimi brčicami in svetlimi očmi. Oblečen je bil v temnorjavo sukneni obleki, na sebi pa je imel pisano srajco in močno okovane čevlje na zadrgo. Kdor bi o Babiču kaj vedel, se naproša, naj sporoči to in pa njegovo točasno bivališče županstvu pri Sv. Krištofu pri Laškem.

* **Strašna smrt otroka.** Nedavno je pripravljala rudarjeva žena Jeričeva na Krniški gori pri Hrastniku kopel za triletnega sinčka Franeka. Ko je odšla še po mrzlo vodo, se je otrok nagnil čez rob banje in padel v krop. Deček je dobil po vsem telesu strašne opekline in so ga morali prepeljati v celjsko javno bolnico, kjer pa je kljub vsej zdravniški pomoči umrl.

* **Nesreča pri požaru.** V celjsko bolnico je bila pripeljana 74letna preužitkarica Katarina Ivičeva iz Taborskega, občina Hum ob Sotli, ki se je pri požaru v domači hiši hudo ponesrečila. Ko je reševala razne reči iz goreče hiše, se je nenadno udrl nanjo strop in se ji je vnela obleka. Dobila je hude opekline zlasti po gornjem delu telesa, najhujše pa na vratu in hrbtu.

* **Ogenj v samotni.** Te dni je gorelo v Praprotni Dragi blizu Čabra. Tamkaj ima vdova po veleindustriju g. Franju Žagarju obširne gozdove in tudi hišico s hlevom, ki je služila po večini za prenočevanje delavcev. Nedavno so se delavci odpravili sekat drevje. Ker je bil hud mraz, so poprej v hlevu na tleh zakurili in se nekoliko ogreli, nato so se podali na delo v dolino in pustili v hlevu tlečo žerjavico. Utrujeni od hudega dela so se v prvih popoldanskih urah zopet zbrali k obedu, toda namesto hleva so našli le še kup žerjavice.

* **Smrtna nesreča na trboveljskem kolodvoru.** Z vlakom se je pripeljala v torek zvečer v Trbovlje 19letna kmečka deklica Neža Brandulova s Studenca pri Krškem. S seboj je imela nabrbtnik in v njem posodo z vinom. Izstopila je iz vagona na zadnji strani ob plotu železniškega vrta. V tem pa jo je pograbila lokomotiva in ji prizadela smrtno poškodbo. Nesreča se je pripetila v trenutku in ni bilo slišati nobenega krika. Šele ko je vlak odpeljal, je ugledal ponesrečenko vso razmesarjeno železniški uslužbenec, ki je takoj priskočil na pomoč, a je našel deklico že mrtvo.

* **Sneg je ubil otroka.** V Knezdolu ima gostilno Martin Zadobovšek, po domače Stojc. To družino je zadela minili četrtek huda nesreča. Dvoletna hčerkica Karolina je stala pred hišo, ko se je baš vsul sneg s strehe, ter jo zasul, da je bila takoj mrtva.

* **Požar zaradi slabega dimnika.** Nedavno ponoči je gorelo v Jelovcu pri Makolah pri posestniku Jožefu Žnidarju. Požar je popolnoma uničil hišo, tako da je ostalo od skromne domačije le golo zidovje. Goreti je začelo na podstrešju in je ogenj nastal zaradi slabo zgrajenega lesenega dimnika. Bržkone je padla iz dimnika iskra na podstrešje, na stare suhe deske, ki so začele požariti goreti, nato pa je ogenj prešel na slamnato streho. Nesrečo je prvi opazil sin Ferdinand in Žnidarjevi so se takoj spravili na reševanje premočnine. Prihiti so na pomoč tudi sosedje. Rešili so predvsem živino. Razen hiše so zgoreli tudi hlevi in ves živež.

* **Izgon iz Francije.** Kakor poročajo «Jugoslovenske pariške novine», je francoska vlada izgnala iz Francije naše državljane Ivana Kočevarja, Antona Slugo in Ivana Lešnika zaradi slabega vedenja in komunistične propagande.

* **Drzen vlom sredi Kamnika.** Te dni je bilo vlomljeno v pisarno odvetnika dr. Trampuža v Kamniku. Vlom se je izvršil v opoldanskem času in vlomilec je odnesel lepo vsoto 6000 Din.

* **Morilca Tonija Schlegla obsojena na smrt.** Pred državnim sodiščem v Beogradu je bila te dni razglašena sodba v razpravi proti Miju Babiču in Ivanu Pospišilu, ki sta bila obtožena umora Tonija Schlegla in nekega policijskega stražnika. Oba sta bila v odsotnosti obsojena na smrt na vešalih.

* **Pri boleznih žolca in jeter,** žolčnih kamenih, zlatci uravna naravna «Franc Jožefova» grenčica prebavo na naravnost popoln način. Izkušnje na klinikah potrjujejo, da učinkuje domače zdravljenje s «Franc Jožefovo» vodo posebno dobro, če jo, mešano s toplo vodo, izpijemo zjutraj na tešče želodec. «Franc Jožefova» grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

JARENINSKO PISMO.

Jarenina, marca.

Dne 11. t. m. je sopihala živina po naših cestah pred snežnim plugom. Kaj takega v marcu redkokdaj doživimo. Lani si že videl kmetiče ob tem času s plugom na njivi, a letos orjejo sneg po cestah, dasi bo v nekaj dneh prvi pomladni dan. Sicer pa, če bo pomlad potem topla, se bo še vse dalo popraviti. Pa bomo bolj pred slano varni, ker se bo zelenje malo pozneje razmahnilo. Daj Bog vigredi nekaljeno veselje!

Naš narodni poslanec g. dr. Pivko je imel minile dni lepo uspeli shod na Pesnici v Kereničevi gostilni. Lepo nam je pojasnil delo, kako se je treba našim narodnim zastopnikom boriti, da olajšajo hudo breme gospodarske stiske trpečemu kmetu in vsemu narodu. Seveda to ne gre tako naglo, kakor bi rožice plel; treba je dobro premišljeno storiti korak za korakom, da se ne odpre ob eni zaceljeni rani druga. Ves svet je v boleznih pretresih in v ta dušiči vrtnec je neizogibno zajeta tudi Jugoslavija. Državni čuvarji imajo kakor drugod tudi pri nas silno težavno delo.

* Praznik sv. Jožefa ima med Slovenci nekako posebno veljavo. Mnogo je legend in popevk o sv. Jožefu. Dobro se še spominjam, kako nam je mati zapela o sv. Jožefu: »Sveti Jožek, stari možek, lepo blago ženko ma, dete ziblje, v hlevcu giblje in prijazno se smehljaj.« Ker je sv. Jožef velik svetnik, imamo Slovenci tudi vse polco Jožkov, Pepkov, Zepkov, ki naj jim velja ta pesem za god:

Razjásni nam nebo,
v pomoč nam daj rokó!
Naj konec mrzlih dni
sam Jožef naredi!

Vsem Jožetom povsod
Bog srečo daj za god,
naj zdravje jih sveži
še v skrajno pozne dni!

Ko v zadnje pa slovo
podajo tu rokó,
vsevečni, dobri Bog
dovoli jim v svoj krog!

In Jožice tako
blagruje naj nebo!
Brez Jožic Jožeti
bi reveži bili.

MULJAVSKO PISMO.

Muljava, marca.

Po dolgem času se zopet oglašamo v naši priljubljeni »Domovini«, ki ima v naši vasi in v okolici mnogo naročnikov. Kakor menda povsod, tudi pri nas bridko občutimo gospodarsko krizo, ki kar noče ponehati, vendar je upati, da se bo položaj izboljšal, saj se naši vrli poslanci možato trudijo, da bi omilili težave, ki tarejo kmeta. Težave našega malega kmeta so v resnici silne. Zivina že nima nobene cene. Ker je stiska za denar, prodajajo kmetje živino za vsako ceno, ako jo le hoče kdo kupiti. Kdor pa svoje živine noče prodati za tako ceno, jo mora klati doma, kajti letos že zdaj silno primanjkuje krme. Tudi drugi kmetijski pridelki nimajo cene, dočim so druge potrebščine vedno enako drage.

Naše župnišče še vedno ni povsem izgotovljeno. Kdaj bo služilo svojemu namenu, se še ne more trditi z gotovostjo.

Tukajšnji fantje in tukajšnja dekleta so se z vso vnemo posvetili društvenemu delu. Uprizorili so z najboljšim uspehom že mnogo lepih iger. Le tako naprej! Želeti je tudi, da bi se obnovila knjižnica nekdanjega Izobraževalnega društva, katere se zdaj nahača v kaj žalostnem stanju.

Dó nedavnega smo imeli nenavadno oster mraz. Toplomer je kazal 20 stopinj Celzija pod ničlo. Višnjegorka, ki teče mimo Muljave, je bila povsem zamrzla in so bili bližnji mišni obsojeni

v dolgotrajen odmor. Ljudje so nosili mlet na Krko. Hudega mraza se je ustrašil celo sv. Matija, ki se je letos zelo slabo obnesel in ni še kar nič pričel razbijati ledu, ki mu je bil letos pač pretrd.

Letošnji predpust je bil v naši župniji bolj žalosten. Sicer je bilo oklicanih nekoliko parov, toda vsa ta ženitovanja so se vršila v znamenju krize tiho in skromno.

V soboto 5. t. m. je umrla po kratki bolezni v 82. letu starosti ga. Ana Jurčičeva, po domače Pajžbarjeva mati, žena g. Antona Jurčiča, 86letnega brata slovenskega pisatelja Josipa Jurčiča, katerega 50letnico smrti smo praznovali lani. Prijazna mamica je povsem mirno in brez muk zaspala v Gospodu. Pokopana je bila na Krki. Bodi ji lahka zemljica!

EDVARDU BRAZDI V SPOMIN.

Središče ob Dravi, marca.

Dne 12. t. m. je umrl po daljši bolezni g. Edvard Brazda, posestnik in trgovec z lesom, star komaj 42 let. Po rodu iz Pavlice na Moravskem, se je pokojnik kot upokojeni orožnik stalno naselil pri nas in se kot naroden Čeh kmalu udmačil in uživel v naše razmere. Bil je vedno zaveden narodnjak in dolgo vrsto let član in podpornik Sokola in drugih društev. Z veliko pridnostjo si je ustvaril lepo domačijo in se poročil z go. Marijo iz stare središke rodbine Turkove. Užaloščeni soprogi zapušča pokojnik tri majhne otroke.

Pokojnik je bil delaven mož, skrben oče, zabaven in družaben mož, a resen in vesten v svojih poslih. Z mirnim značajem si je pridobil velik krog prijateljev in splošen ugled. Z mnogoštevilno udeležbo na njegovi zadnji poti smo mu izkazali zadnjo čast. Naj mu bo lahka slovenska zemlja, na kateri je našel svojo drugo domovino. Ohraniti ga hočemo v častnem spominu. Žalujemo naše iskreno sožalje!

POHORSKO PISMO.

Sv. Anton, marca.

Huda gospodarska kriza nam ne prizanaša. V veliki meri jo občutimo brez razlike vsi, posestniki in delavci. Mi smo do sedaj še vedno lahko v redu plačevali davke, sedaj pa nas je začelo resno stiskati. Pomlad se z obilnim delom približuje in potrebovali bomo več delavcev, pa kako naj jih plačamo, ko nimamo denarja. Denar je zdaj sploh hudo dobiti, a če ga kaj dobimo, ga moramo takoj zopet izdati. Tudi naše gostilne so po večini vedno prazne. Malokdo si upa pogledati v kozarec vina. Predpust se je končal brez rajanja in harmonike.

Krma za živino nam dela obilo skrbi in mnogo izdatkov, ker jo moramo skoro vsi in po visoki ceni dokupovati.

Letošnje ostre zime noče biti konec. Na dan štiridesetih mučenikov je skoro ves dan močno snežilo. Ali bo zdaj res štirideset dni vražje vreme? Upajmo, da se bodo svetniki zmotili.

PREKMURSKI GLASNIK

PISMO PRIMORSKIH KOLONISTOV OD SEVERNE MEJE.

Benica-Pince, marca.

Kakor v drugih krajih, je tudi tukaj pritislila huda zima. Da jo pa mi laže prenašamo, posebno naša šolska deca, je zasluga Kola jugoslovenskih sester v Dolnji Lendavi, ki se mu za njegovo požrtvovalnost prav iskreno zahvaljujemo, posebno gospe Prudičevi, ki se je potrudila in zbrala toliko darov, da so bili vsi naši šolarčki obdarovani prav ob nastopu najhujše zime s toplo obleko.

Naša naselbina je tik ob madžarski meji in smo naseljeni tu po večini primorski kolonisti. Naša naloga bi bila, stati na straži na meji, utrjevati narodno zavest in širiti pravo vero. Vendar pa smo, kar se šole tiče, preveč zapostavljeni. Imamo

mo namreč samo enorazrednico za obe koloniji, in še ta je bila v tekočem šolskem letu največ časa zaprta. Zato prosimo pristojna oblastva, da bi se za nas kaj ukrenilo, da ne bomo celo našim nasprotnikom v zasmeh in da bomo potem mogli v redu vršiti svojo nalogo za narod in državo.

Ustanovitev krajevne organizacije JRKD v Gornji Lendavi se je vršila v nedeljo 6. t. m. v gostilni g. Maršika. Udeležencem je obrazložil program nove stranke banovinski svetnik notar g. Koder. V odbor so bili izvoljeni: za predsednika Franc Bačič, za podpredsednika Janez Gumilar, za tajnika Jožef Maje in za blagajnika Leopold Kiselak, vsi iz Gornje Lendave. Ustanovljena krajevna organizacija obseza občine Gornjo Lendavo, Radovce, Dolnje Slaveče, Dolič, Vidonce in Trdkovo.

Smrtna nesreča s puško. Predzadnjo nedeljo proti večeru se je z nekega zborovanja v Murški Soboti vrnil proti domu v Bokračah viničar Dremil. Prav čudne volje je prispel domov. Svojcem je začel praviti, da je sit življenja in da hoče izvršiti samomor. Pograbil je puško, da dejanje res izvrši, vendar pa je še pravočasno priskočil sin Janez, da prepreči njegov namen. Ker pa oče ni hotel izpustiti puške, se je začela med očetom in sinom ogorčena borba za orožje. Slednjič je oče izpustil puško in sinu obljubil, da se je ne bo dotaknil, ker nima več namena končati si življenja. Na te besede se je sin odstranil, a Dremil je stopil s puško v sosednjo sobo. Ker so se pa domači še vedno bali zanj, so hoteli za njim, kar je on preprečil s tem, da je zaklenil vrata. V sobi je začel z nabito puško udarjati po tleh, da jo razbije. Pri tem pa se je zgodila nesreča. Puška se je sprožila in raztrgala cev in kopito s tako močjo, da so se drobci razleteli po sobi. Strel kakor tudi drobci pa so zadeli Dremila v levo podkolenico in mu nogo grozno razmesarili. Pretrgalo mu je vse žile in je nastopila močna krvavitev. Siromak se je zvijal v strašnih bolečinah na tleh in je že po 15 minutah umrl.

Dva požara v Prekmurju. Te dni ponoči je močno pritrkavanje zvonov v dolnjelendavski cerkvi začelo klicati ljudi na pomoč. Vse mesto je bilo močno razsvetljeno od visokih plamenov. Med meščani je v prvem hipu nastala panika, ker se je mislilo, da je v ognju več poslopij. Gorelo pa je gospodarsko poslopje čevljarja Stanka, v katerem je bila precejšnja količina sena in slame. Pri požaru se je zbrala skoro vsa Dolnja Lendava, vendar pa gorečega poslopja niso mogli rešiti. — Pred dnevi je požar uničil v koloniji Benici hišo kolonista Ivana Klinca. Ogenj je nastal ponoči, ko je vse naselje počivalo.

Tihotapstvo tobaka ob madžarski meji. Od predmetov, ki se na severni meji tihotapijo iz Madžarske v našo državo, zavzema tobak za pipo morda prvo mesto. Čeprav zaslužek ni posebno velik in prenašanje tobaka preko meje zelo opasen posel, se vendar tihotapstvo kljub pojačanim mejnim stražam še vrši, kar dokazuje naslednji primer. Neznani tihotapec je te dni nakupil na Madžarskem 500 paketov tobaka za pipo in bi bil pri tem blagu zaslužil približno 100 Din, če bi se mu posrečilo razpečavati tobak na naši strani. Imel pa je možak smolo. Čeprav si je izbral za prekračanje meje temno noč, ga je vendar opazil službujoči graničar in ga ustavil. Videč, da s težko vrečo ne bo mogel uiti graničarju, je tihotapec rajši odvrnil tovor in se podal v beg, sam da bi ostal nepoznan, kar mu je tudi uspelo, ker mu graničar zaradi teme ni mogel slediti.

NAŠI NA TUJEM

WESTFALSKO PISMO

Uttendorf, marca.

Jugoslovensko delavsko društvo je imelo 6. t. m. zborovanje ob veliki obleti. Prisotni so bili tudi predsednik zveze in naš vodilnj. g. Bolha, potem g. Šentjure in g. Topol. Najprej je govoril

g. Bolha in nam obrazložil sedanje hude čase. Poudarjal je posebno tudi, naj Slovenci ne pozabimo, kam spadamo, in naj ne sedemo na limanice, ki jih nastavljajo neki agenti, kateri bi nas radi spravili v nemška in avstrijska društva. Vsakdo mora vedeti, da nam tuji ne bodo prav nič pomagali, ker nam ne morejo pomagati, pač pa si sami le škodujemo, če jih poslušamo. Vsi smo na prepričevalne besede g. Bolhe sklenili paziti, da Gladbeck ne bo imel takih omahljivcev.

Prosili smo g. Bolho, naj bi prišel večkrat v Gladbeck in nam predaval o naši domovini in nas poučil o prilikah v Jugoslaviji. To bi bilo zlasti potrebno za one, ki še niso bili v domovini in tudi ne znajo slovenski govoriti. G. Bolha je obljubil, da je na taka predavanja vedno pripravljen.

Zatem je na shodu govoril g. Šentjure, ki je posebno pohvalil dejstvo, da je dvorana tako polna. Poleg moč je bilo prav mnogo mladih fantov, dočim so doslej zborovanja obiskovali le bolj starejši rojaki.

Naše društvo res lepo napreduje. Zadnje tri mesece smo pridobili 40 članov. Upamo, da jih pridobimo še več, ker rojaki vedno bolj spoznavajo, da le močna in složna organizacija žanje uspehe.

Tu imamo tudi slovenski tečaj za otroke. Deco poučuje g. Mlakar. Otroci se zelo dobro učijo. Prosimo rojake, naj svojo mladino redno pošiljajo v šolo. Pride lahko čas, ko bodo starši in njihovi otroci prav hvaležni za ta pouk.

Prijavilo se je tudi mnogo odraslih Slovencev in Slovenk, ki bi se radi učili slovenski, ker časa imajo v sedanjih časih dovolj. Seveda bi se jim ta želja izpolnila, ampak nam primanjkuje denarja. Izseljenski komisar dr. Deželić in g. Bolha sta obljubila, da bosta izkušala doseči omogočenje tečaja za odrasle. Vesele velikonočne praznike vsem bralcem in bralkam!

Iz Neumühl-Hamborna (Nemčija) nam pišejo: Prav žal nam je, da moramo v naši «Domovini», ki jo prav radi čitamo in širimo med našimi ljudmi v Nemčiji, sporočiti jako žalostne reči. Še danes imamo tu rojake, ki so zelo nezavedni. Bolj ko nas težijo vsakovrsne nadloge, tem manj smisla imajo za skupno delovanje. Nič se ti ljudje ne brigajo za naša društva, ampak samo čakajo, kaj bomo zanje napravili. Zdaj so se ti zaspanci prebudili in se družijo z nekim možakom, ki mu ni kaj preveč zaupati, saj zavaja naše ljudi v avstrijska društva. Nezavedni rojaki, ali res morate pljuvati v lastno skledo? Dragi jugoslovenski rojaki, berite «Domovino», držite skupaj, stopite v naša društva in ne dajte se preslepiti od onih, ki vam obljubljajo, kar ni mogoče, da vam ne bo enkrat žal.

Iz Lievina (Francija) nam pišejo: Vsi z veseljem čakamo v soboto pismonošo, ko prinese naš list «Domovino». Ker se tukaj nihče drugi ne zga-ne, hočem jaz v nekaj vrstah povedati, kako se nam godi tu v severni Franciji. Tudi nas je zajel val krize, vendar doslej še ne v toliki meri kakor drugod, saj smo si doslej še vedno mogli kupiti hrano in obleko. Za naprej pa kaže bolj na pičlo, ker delamo le devet dni v štirinajstih dneh, vrhu tega pa so nam še znižali plačo za 13 odstotkov. Tolažimo se s tem, da je drugje še huje, in z upanjem, da se bo pomladi morda le predejal na bolje. Vsem znancem, prijateljem in čitateljem «Domovine» želimo Jugoslovenci v Lievinu vesele velikonočne praznike in mnogo prihodov.

Slovenci v Ameriki. V Johnstownu se je v duševni zmedenosti obesil Franc Bartol. Moža je pred dvema letoma osleparila premetena cigarka za vse prihranke, kar je nanj tako vplivalo, da je postal zmeden. — V Bradleyu so pokopali Katarino Štuovo. Pokojnica je bila rojena v Butoraju pri Črnomlju; kot dekle se je pisala Zvabova. V Ameriki je bivala 41 let in je dosegla starost 81 let. Za njo žalujejo sin in tri hčerke. — V McKees Rocks je umrl Franc Sandok v starosti 54 let. Pokojnik je bil doma iz Kapele pri Brežicah. V Ameriki je bival 20 let. Zapustil je ženo

in štiri otroke. — V Clevelandu je po kratki bolezni umrl Josip Marinčič, doma iz Št. Vida pri Stični, odkoder je prišel v Ameriko pred 30 leti. Zapustil je ženo in tri hčerke. — Hrastarjevo družino v Clevelandu je zadel hud udarec: umrla ji je hčerka Anka v starosti 20 let. Poleg staršev žalujejo za njo tudi trije bratje. — V Clevelandu je po dolgi bolezni umrla Angela Trinkova, rojena Gošnikova, v starosti 45 let. Pokojnica je v Ameriki bivala 22 let; doma je bila iz Matuj pri Gorici. — V Clevelandu je umrl Josip Ferlan, star 43 let, doma iz Cerknice pri Rakeku. V Ameriki je bival 24 let. Zapustil je ženo, sina in štiri hčerke. — V Clevelandu so umrli še Josip Mehle, star 70 let, doma iz Luč na Dolenjskem, Marija Kominova, rojena Sterletova, stara 41 let, doma iz Sodražice pri Ribnici, in Karel Otrničar, star 54 let, znan pod imenom Krašovec, doma iz Metulj. — V Milwaukeeju je umrl Anton Bevšek v starosti 55 let. Pokojnik je bil doma iz Ljubnega v Savinjski dolini. V Ameriki je bival 27 let. Zapustil je ženo, tri sinove in hčerko. — Ko se je 25. februarja po pobiranju društvene članarine vračal tajnik društva «Slovenca» v Clevelandu Anton Škulj okrog 20. domov, sta ga pred domačo garažo napadla dva bandita in mu vzela kovčeg, v katerem je imel razne spise in 98 dolarjev gotovine.

Poizvedba. Savšek Anton, rojen leta 1872. v Zagorju ob Savi, je svoječasno odšel v Severno Ameriko. Njegov zadnji naslov je bil: Savšek Anton, Washoe-Montana, Severna Amerika. Ako kdo ve, kje se nahaja živ ali mrtev, naj sporoči njegovemu bratu na naslov: Jernej Savšek, Buer-Hassel, Krummer Weg 4, Westfalen, Germania.

ŽENSKI VESTNIK

Perutnina in njene potrebe

Na kaj je treba paziti pri reji kokoši.

«Tako se trudim s temi kokošmi,» pravi marsikatera gospodinja, «a navsezadnje se trud ne izplača.» So pa po večini le malenkosti, ki gospodinjini niso znane, in zato ni pričakovanega uspeha.

Poleti morajo kokoši imeti prostorček, kotiček v senci, da niso ves ljubi dan izpostavljene žgočemu solncu; to jim škoduje in provzroča včasih hude bolezni. Z lahkoto jim pripravimo senčne prostorčke s hitro rastočim zelenjem.

Na gredah, kjer kokoši spiyo, najdemo često zdrobljeno in snedeno perje. To perje izjedajo neki zajedavci, ki zelo mučijo kokoši. Pravijo jim kokošje uši. Če natančneje pogledamo grede, posebno na spodnji strani in na mestu, kjer so pritrdjene, najdemo tam vse polno malih rdečih pičic: rdeče gnide. Kokoši, ki so napadene od te uši, postanejo klavrne, ne nesejo in tudi poginejo od onemoglosti, ako jih pravočasno ne rešimo nadloge. Grede je treba od časa do časa z vročo vodo pomiti, z gorilnim špiritom politi in ga zažgati, da plameni uničijo uši, zalego in jajčeca.

Če tako posnažimo kokošnjak, nam bodo po nekaj tednih kokoši spet redno nesle.

Pogosto imajo kokoši bele, grintave noge. Provzročitelj je tudi neke vrste mrčes, ki ga je hudo uničiti, škoduje pa živali zelo in slabi resnost. V lekarnah dobiš sredstvo, ki tega zajedavca zatve.

Včasih znese kokoš jajca s čisto mehko lupino. To je znak, da ji primanjkuje peska, apna. Poskrbeti moramo tedaj, da imajo kokoši vedno dovolj peska, tudi če so v slabem vremenu zaprte. Tako mehko jajce pa rado zapelje kokoš, da ga naključje in požre. In tak zgled zapelje še druge kokoši. Škoda je potem velika. Ako imamo zaklopna gnezda, lahko kaj hitro ugotovimo zločinko. Najbolje je, tako kokoš kar zaklati. Če je pa kokoš dragocena pasme, pa naredimo gnezdo tako, da zneseno jajce zdrkne poševno v kak zabojček s slamo. Če je bilo mehko lupino vzrok le pomanjkanje apna, je v takem primeru treba dajati krmilnega apna za vsako kokoš eno

čajno žličko med otrobe ali krompir. Če so kokoši zaprte, jim mora biti na razpolago vedno mešanica peska, ometa in sličnega.

Ako se izvali od gotovega števila podloženih jajc le manjše število piščet, je to zramenje, da je petelin slab. Vzrok je često v tem, ker je petelin zmeraj pri kokoših in se tako izčrpa. Preden pričnemo zbirati jajca za valenje, moramo petelina posebe zapreti in ga dalje časa posebe hraniti; potem šele ga spustimo h kokošim, od katerih bomo zbirali jajca za valenje. Vzrok slabe oploditve je pa lahko tudi v tem, da ni pravega starostnega razmerja med kokošmi in petelinom. Najbolje je, če so kokoši dvoletne do štiriletne, petelin pa enoleten.

Take in enake večje ali manjše malenkosti je treba vpoštevati, pa bomo zadovoljni z rejo kokoši.

Za kuhinjo

Kostrunovi koteleti v papriki. Kotelete razreži na kose, jih potolci in osoli. Opeci jih na vroči masti po obeh straneh, da so zlaturumeni. Ko so pečeni, jih deni v toplo skledo in pokrite postavi na toplo. V mast, v kateri si pekla kotelete, pa deni žličico sladke paprike, žlico paradižnikove mezge in skodelico kisle smetane, žlico sesekljanih kaper in sardel in malo Maggijeve dišave. Po potrebi zalij še z žlico juhe ali vode. Ko vse skupaj dobro prevre, je omaka gotova. Kotelete zloži na topel krožnik in jih polij z omako ter daj na mizo. Zraven lahko daš dušen riž, makarone ali podobno.

Poljska juha. Skuhaj četrt kile kislega zelja. V drugem loncu pa skuhaš osemkilo kile suhega graha; grah prej za eno uro v mrzli vodi namoči. Kuhani grah pretlači skozi sito in ga pri-mešaj h kuhanemu zelju. V kozici napravi prežganje z malo drobno zrezane čebule (čebulo najprej malo prepraži, potem šele dodaj moke). Gotovo prežganje stresi k zelju in grahu, vse skupaj zmešaj, po potrebi še malo zalij in osoli; nato deni kuhati zraven še eno ali dve hrenovki. Ko so hrenovke kuhane, jih dani na krožnik, razreži in daj nazaj v juho. Ko si juho premešala, jo daš na mizo.

Samostanski rogljički. Umesi na deski v testo 35 dek moke, dva rumenjaka, četrt kile sirovega masla, žlico sladkorja, žlico ruma in sok in lupinico od pol limone. Umešeno testo tenko razvaljaj in razreži na osem centimetrov velike štrikote, vsak tak kos na enem vogalu nadevaj z mezo, ga zavij in zaokroži v obliko rogljička. Rogljičke pokladaj na pomazano pekačo, potem jih pomaži z raztepenim jajcem in posuj s sesekljanimi orehi in sladkorno sipo. Nato jih speci.

ZANIMIVOSTI

Avstrijski Kürten za zapahi ječe

V Lincu vlada zadnje dni med prebivalstvom silno razburjenje. Mesto je pod vtisom groznih priznanj enega največjih zločincev, kar jih pozna avstrijska kazenska zgodovina. Umori, ki jih je izvršil 53letni mesarski pomočnik Franc Leithgöb, spominjajo na nedavno usmrčenega düsseldorfkega morilca Petra Kürtena.

Vse zločinčeve žrtve so bile ženske. Leithgöb je večino svojih žrtev zadavil in nekatere tudi oropal, da bi oblastva mislila, da gre za roparske umore. V dveh primerih je trupla sežgal, da bi zabilisal sledove zločina, v enem primeru pa je izkušal prikazati videz samomora svoje žrtve.

Vedno se mu je posrečilo, zabrisati vse sledove in zavesti oblastva na napačno sled. Usoda je hotela, da je moral predsedeti Leithgöb zaradi mnogih lažjih zločinov deset let v ječi. Oblastva niso nikoli videla v njem morilca. Šele nedavni umor vdove stavbnega mojstra Luize Jankove in zločinčeve priznanje sta razkrinkala tega vampirja. Leithgöba so aretirali pred dnevi v Neuhofnu, ker je bil osumljen umora Luize Jankove.

Mož se je pa hotel izmuzniti. Pravil je, da se je odpeljal 29. februarja iz Neuhofta v Linz ter odšel v samostan, kjer je moral oddati zavoj perila. Iz Linza se je baje napotil v Nettingsdorf, odkoder se je hotel z vlakom vrniti v Neuhoft. Tako je tudi storil in v Neuhoftu je krenil v krčmo blizu postaje. Tu mu je pa baje na poledenih tleh spodrsnilo, da je padel in se nekoliko pobil po levem licu.

Oblastva so takoj ukrenila vse potrebno, da se prepričajo, koliko je na tem resnice. Izkazalo se je pa, da je zlagano skoro vse, kar je Leithgöb izpovedal.

Tako se je morilec sam izdal in pod težo dokazov priznal vse svoje zločine. Predzadnjo soboto zvečer je še zatrjeval, da nima z umorom Jankove ničesar opraviti, v nedeljo nato je pa svoj zločin odkrito priznal. Obenem je priznal tudi druge umore.

Pred 21 leti, to je leta 1911., je umoril trgovsko pomočnico Marijo Ledererjevo. Našli so jo obešeno. Oblastva so domnevala, da gre za umor, vendar so se pa naposled zadovoljila le z ugotovitvijo, da se je Ledererjeva obesila, čeprav se je govorilo, da jo je nekdo umoril iz naslade. Ledererjeva je rada sprejemala moške obiske in tudi Leithgöb je zahajal k nji.

V decembru leta 1920. je umoril v St. Petru pri Linzu železničarjevo ženo Reinsederjevo, in sicer v neposredni bližini hiše, kjer je pred dobrim mesecem umoril in oropal Luizo Jankovo. Drug umor, ki ga je priznal, je izvršil v oktobru leta 1916. v Linzu, kjer je umoril ženo hišnega posestnika Luizo Danerjevo. V obeh primerih je truplo zažgal. Reinsederjeva je zgorela do kosti. Danerjevo so pa našli v postelji strašno opečeno in zadušeno. V obeh primerih so oblastva mislila, da sta postali ženski žrtvi lasne ne previdnosti. Leithgöb je zadavil tudi ženo trgovca Egelfedra in delavko Ano Reiterjevo blizu Rieda. Obe so našli zadavljene.

Septembra leta 1921. je Leithgöb umoril Marijo Kappelmayr-Siglovo. Takrat je bil osumljen umora in je že sedel v preiskovalnem zaporu, pa mu niso mogli ničesar dokazati. Umorjenka se je rada ozirala za drugimi moškimi in zato se je dal njem mož od nje ločiti. Zdaj je Leithgöb priznal, da se je seznanil s svojo žrtvijo v kavarni v Linzu, odšla sta v gozd na izprehod in ko sta počivala, jo je zadavil.

Franc Leithgöb je izvršil umore iz naslade, kar je iz zaslišanja nedvomno dokazano, saj je tudi sam priznal, da je moral le iz spolnega nagona. Leithgöb je enako strahoten izrodek, kakor je bil lani obglavljen Peter Kürten iz Düsseldorfa.

× **De Valera predsednik Ir-ke.** De Valera je bil z 81 proti 68 glasovom izvoljen za predsednika irske svobodne države.

× **Samomor kralja vžgalic.** Te dni je izvršil v Parizu samomor zaradi finančnih težav znameniti švedski bogatin Ivan Kreuger, imenovan kralj vžgalic kot lastnik nešteti vžgalicnih tvornic. Kreuger je imel tudi pri nas vžgalicni monopol.

× **Brezposelnost po svetu.** Statistika mednarodnega urada dela v Ženevi kaže skoro po vsem svetu mnogo večjo brezposelnost v letošnji zimi, kakor je bila v lanskii. Nekatere države navajajo sicer samo tiste brezposelne, ki dobivajo podpore, druge pa vse brezposelne ne glede na podporo, vendar se je pa posrečilo mednarodnemu uradu dela sestaviti dokaj točno statistiko, ki nam nudi pregledno sliko brezposelnosti v poedinah državah v letošnji zimi. Število brezposelnih se je povečalo letos čez zimo na Novi Zelandiji za 508 odstotkov, v Franciji za 523, v Latviji za 116, v Belgiji za 98, na Holandskem za 94, na Finskem za 73, na Češkoslovaškem za 57, v Italiji za 53, na Danskem za 49, v Rumuniji za 36, na Švedskem za 35, na Madžarskem za 30, na Estonskem za 33, v Kanadi za 25, v Nemčiji za 24, na Norveškem za 21, v Avstriji in Angliji za 7, na Poljskem pa za 4 odstotke.

× **Pouk o obrambi proti strupenim plinom.** V Parizu se je otvoril tečaj za poučevanje prebivalstva o ravnanju pri napadih s strupenimi plini. Slušateljem razlagajo najučinkovitejša obrambna sredstva, ki se morajo nuditi vele-mestnemu prebivalstvu ob priliki plinskih napadov. Spricho velikega navala slušateljev so morali otvoriti še več podobnih tečajev, tako da se zdaj v Parizu predava na treh mestih o obrambi proti plinom. Zaradi ogromnega zanimanja za predmet so odločujoči činitelji sklenili, da se bodo k tečajem pripuščali v prvi vrsti rezervni oficirji in moški civilisti. Tudi ti se bodo razdelili v dva odseka: v ljudi, ki sodelujejo v vojni, in v takšne, ki hočejo pomagati prebivalstvu. Ta pouk se bo vršil dalje in do oktobra upajo, da bo vse pariško okrožje poučeno o prvi nujni pomoči v kemični vojni.

× **Upor avstrijskokoroških kmetov proti plačevanju davkov.** Na okrajno sodišče v Vojspergu v avstrijski Koroški je bilo te dni pozvanih k zaslišanju 50 kmetov, ki so decembra lani grozili pri št. Andražu v Labudski dolini, da ne bodo plačevali davkov in socialnih dajatev. Ze zgodaj zjutraj je bilo v Vojspergu zelo živahno. Narodno-socialistični agitatorji so organizirali v mesto prihajajoče kmete ter jih zbrali okoli 400 v predmestju, kjer so se jim pridružili tudi komunisti in narodno-socialistična mladina. Tu jih je pozval narodnosocialistični voditelj Possegger, naj odkorakajo skupno k sodišču in oproste obtožene kmete. Množica se je pozivu odzvala. Da bi ne prišlo do izgrede v razpravni dvorani, so vhod v sodišče zastražili trije občinski stražniki in dva orožnika, ki so spuščali v poslopje samo ljudi s pozivi sodišča. Kmalu nato so vrata sodišča zaprli in okrajni sodnik Waurisch je pričel zasliševanje povablencev. Medtem je množica pred sodiščem narasla na 500 oseb. Med njo so se vmešali tudi brezposelni in pristaši narodnosocialistične in komunistične stranke, ki so pričeli zahtevati ustavitve kazenskega postopanja. Nenadno se je med množico razširila vest, da sta bila pri zaslišanju dva kmeta aretirana. To je bil povod za naskok na sodišče. Med burnim vpitjem so začeli ljudje pritiskati proti zaprtemu vhodu. Razburjeni ljudje so vse stražnike napadli in jih pretepli. Medtem so si voditelji priskrbeli v bližnji gostilni sekire, krampe in železne droge, s katerimi so začeli razbijati vrata sodišča. Vrata so bila kmalu strta in množica je vdrila v sodno poslopje. Od sodnega predstojnika pozvani orožniki so le s trudom odgnali iz poslopja demonstrante. Množica se je nato umaknila v predmestje, odkoder je odkorakala, močna že 1000 oseb, pred okrajno glavarstvo. Tukaj je posebno odposlanstvo odšlo k okrajnemu glavarju in mu izročilo resolucijo, v kateri se zahteva ustavitve kazenskega postopanja proti 50 kmetom iz št. Andraža, ustavitve eksekucij proti kmetom, omogočenje cenenih posojil za kmetijstvo in zvišanje cen živine. Okrajni glavar je izjavil, da bo zahteve sporočil koroški deželni vladi, potem pa se je množica počasi razšla.

× **Konec Zeileisove slave.** Čudodelna avstrijska zdravnik Valentin Zeileis in njegov sin Friderik v Galspachu sta postala žrtev splošne krize in svojih »uspehov«. Glas o tem, da s svojo čudežno električno palico lahko ozdravi vsako bolezen, se ni mogel stalno vzdrževati. Mnogo bolnikov, katerih stanje se je po zdravljenju v Zeileisovih zdraviliščih samo še poslabšalo, je vložilo odškodninske tožbe. K temu je prišla še gospodarska kriza, zaradi katere je prenehal v Galspachu tujski promet. Pod vtisom prvih uspehov Zeileisa je Galspach pričel velikansko gradbeno akcijo. Skoro vsak posestnik se je zadolžil in pričel zidati kako večjo stavbo za tujce in bolnike. Zgradili so tudi več ogromnih hotelov z vsemi modernimi udobnostmi izumjdbami. Zdaj pa gre vse na boben. Med prebivalstvom je zavladalo pomanjkanje in ogorčenje je tako veliko, da so povsod nabiti letaki, v katerih pišejo, da bo treba obračunati z Valentinom in dr. Friderikom Zeileisom, ker sta kriva za polom v Galspachu.

Vi
in zopet
Vi

imate veliko korist, ako kupite čevlje v trgovskem domu **STERMECKI** kjer so res fini, elegantni, iz garantirano dobrega usnja izdelani čevlji po zelo nizkih cenah. Ševret 99, 118 Din, boks 124, 129 Din, lak 154, 160 Din, moderni v barvah 118, 135, 165 Din, moderne sandale 115, 154, 166 Din.

Trgovski dom Stermecki
CELJE št. 97

Pišite še danes po novi, veliki, ilustrirani cenik!

Listnica uredništva

Bregana. Poročajte le važnejše reči in kratko! Dopisi se ne honorirajo.

Podpore borz dela brezposelnim sezonskim delavcem se delijo le v najnujnejših primerih. Če sodite, da se vam godi krivica, prosite Narodno strokovno zvezo v Ljubljani, Delavska zbornica, za posredovanje.

Sv. Barbara v Haložah. Take reči pač ne spajajo v list.

Stranska vas. Vaš dopis nima stvarne podlage.

Žužemberk. Zal ni porabno za list.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Dva mornarja.

Dva mornarja, ki sta se rešila s potopljačice se ladje na bruno, sta pluja po morju.

Eden je začel moliti: »Če se rešim, o Gospod, tedaj hočem...»

»Stoj!« ga je prekinil drugi: »Vidim kopno!«

Pred sodiščem.

Sodnik: »Vi ste torej bili priča prepiru med možem in ženo. Kaj ste si pri tem mislili?«

Priča: »Da se ne bom nikdar oženil...«

Zadnji poziv.

A: »Opozarjam vas zadnjič, da mi poravnate dolg.«

B: »Zadnjič? No, hvala Bogu, da bom imel zdaj mir...«

Oče in hči.

Oče: »Kar izbij si iz glave misel, da bi mogla vzeti tega fanta. Saj zasluži komaj 200 dinarjev na teden.«

Hči: »Toda, oče, en teden tako hitro mine...«

Pri zdravniku.

Zdravnik: »Zjutraj na tešče morate popiti kozarec mlačne vode.«

Bolnik: »To že dolgo delam, gospod doktor, samo da pravi moja gospodinja temu kava...«

On in ona.

Ona: »Čitala sem, da so našli v Egiptu 5000 let stare črepinje.«

On: »To je dokaz, da so bili že takrat zakonski prepiri...«

V hotelu.

Komaj je mlada potnica prišla v hotel, že je pohitela k vratarju: «Ali je morda že prišlo kako pismo za Ido Perovškovo?»

«Ne,» je menil vratar, «tu je le pismo za Ido Peperovškovo.»

«Že prav,» je potrdila Ida, «pismo je moje, ker moj prijatelj namreč malo jeclja...»

Mali računar.

Učitelj: «Če ti dam 16 orehov in če jih moraš deliti s svojim bratcem, koliko jih dobi on?»

Učenec: «Tri, gospod učitelj.»

Učitelj: «Vidim, da ne znaš računati.»

Učenec: «Znam, znam, gospod učitelj, toda moj bratec še ne zna...»

Dovolj časa.

Zdravnik: «Nehajte piti in kaditi, pa si podaljšate življenje za 20 let.»

Bolnik: «Bojim se, gospod doktor, da je za to že prepozno.»

Zdravnik: «Nikoli ni prepozno.»

Bolnik: «Torej bom pa še počakal 10 let...»

MALI OGLASI

Brezobrestno posojilo

za zidavo, nabavo parcele, sprovedbo že obstoječe vknjižbe v vknjižbo na cenejše obresti dobite pri Zagrebški stavbeno-kreditni zadrugi. Zastopništvo: «Tehna», Ljubljana, Mestni trg št. 23/1. Išcemo poverjenike! 75

Trgovina z mešanim blagom

se dá v najem z vsem inventarjem vred. Trgovina se nahaja v dobrem prometnem kraju ob banovinski cesti in tik cerkve v okolici Ljutomeru. Kje? pove uprava «Domovine». 96

Proda se posestvo,

ležeče v laškem srezu ter oddaljeno od banovinske ceste četrt ure, od kolodvora pa pol ure. Vse, kar spada k posestvu, je v dobrem stanju. Zemlje je okoli 32 oralov. Na posestvu se redi lahko par volov, krava in kako tele. Hiša je dvonadstropna; spodaj je mlin in ena soba, zgoraj pa ena soba in shramba za žito in druge potrebščine. Zelo pripravo tudi za napravo mlatilnice in slamoreznice na vodni pogon. Prodajalčev naslov pove uprava «Domovine». 100

Oblačilno blago

in vse druge potrebščine za vsakogar imata v zalogi po novih najnižjih cenah trgovini F. Senčarja v Mali Nedelji in v Ljutomeru. Prav tam se dobivajo tudi vsa semena. 90

Tednik «Zabavni list»

Stražišče pri Kranju. Vsaka številka samo 1 Din. Zahtevajte brezplačne ogledne številke! 95

Singerjev šivalni stroj

(cilinder velik), prav dober, prodam. Gomol v Ljubljani, Gradaška ulica št. 8. 99

Veletrgovina Ludovik Kuharič v Ormožu

nudi najceneje vse pomladansko manufakturno blago kakor tudi železnico, traverze, cement, stavbni les, rezani les, nadalje vsakovrstna umetna gnojila in vsakovrstno pomladansko semenje.

Posestvo

(na katerem se lahko redi štiri glave goveje živine) z vinogradom vred se zelo ugodno prodaja. Več pove Alojzij Povše, posestnik, Planina št. 14, pošta Tržišče pri Mokronogu. 101

Proda se malo, a rodovitno posestvo,

ležeče ob državni cesti ter oddaljeno pol ure od kolodvora, četrt ure od cerkve in sedem minut od železarne na Muti. Posestvo je pripravno tudi za vsak obrt. Cena 90.000 Din. Prodajalčev naslov pove uprava «Domovine». 97

Nov poklic

za dame in gospode z opremo pletilstva v hiši. Zajemčen mesečni zaslužek 1500 Din, ker odkupimo izgotovljeno pleteno blago, plačamo mezdo za pletenje in dobavljamo prejo za podelavo. Pišite še danes po gratis prospekte pod naslovom: Domača pletarska industrija št. 8 — Josip Kališ, Maribor, Trubarjeva ulica št. 2.

Razprodaje

gramofonov, plošč, šivalnih strojev, koles pri nas ni, le

cene smo globoko znižali

„APOLO“ - Ljubljana

Miklošičeva cesta št. 4 — Palača „Grafike“.

Zahtevajte cenik!

Oglejte si zalogo!

Prej

Sedaj

Prava uteha

za živčno obolele

je moje pravkar izšlo objasnenje! V njem se objasnjuje večletna izkušnja o razlogih, postanku in lečenju živčno obolenih. Ta evangelij zdravja pošiljamo vsakomur, ki ga bo pismeno zahteval od niže navedenega naslova. — Na tisoče zahval dokazuje nepobitni uspeh neumornega in vestnega raziskavanja v blaginjo trpečega človeštva. Oni ki pripada, o

veliki četi živčno bolnih,

in vsi oni, ki trpe na razstresenosti, tugi, oslabljenju spomina, nervoznih bolečinah v glavi, napadih jeze, želodčnih motnjah, preveliki občutljivosti, trganju v členkih, splošni ali delni oslabilenosti in nešteti drugih pojavih bolezni

morajo zahtevati mojo knjižico utehe!

Oni, ki jo bodo pazljivo prečitali, bodo prišli do radostnega spoznanja, da obstoja enostavna in edina pot do zdravljenja in življenske radosti. — Ne odlašajte in pišite še danes!

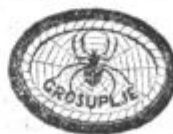
Ernest Pasternack, Berlin SO

Michaelkirchplatz Nr. 13., Abt. 88.

FURMANI!

„Lu-lu-lu-luštna je mo-moja fu-fu-fu-furenga“ je vedno govoril furman, ki so mu rekli „veseli Jaka“. Ampak govoril je čisto resnico, kajti veseli Jaka je uporabljal pri furanju štrange, uzde in vrvi samo take, ki imajo privezan listek s pajkom iz Grosnpljega. Na to je pri nakupovanju vedno dobro gledal in je bil zato vedno dobre volje kot spomladi tiček na veji.

Ta varstvena znamka

garantira za najboljšo kvaliteto. — Zahtevajte vse vrstne izdelke samo s to znamko.

Najnovejše dvokolo z motorčkom 1 1/2, K. S., dvokolesa, šivalni stroji, otroški vozički, vozički za ligrat in posamezni deli najceneje. Ceniki franco.

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Zahvala.

Banki „Slaviji“ v Ljubljani, ki mi je izplačala visok znesek zavarovalnine kljub temu, da ji nisem ob pravem času plačal premije, se najlepše zahvaljujem ter obenem vsakomur priporočam, naj se zavaruje pri tem zavodu.

Franc Lipovšek s. r.

Podlipovica.

Glasbila za vse!

Violine od Din 68.—
Gitare od Din 169.—
Trompete od Din 480.—
Harmonike od Din 69.—
Kromatične in klavirske harmonike, vsi jazz-instrumenti.

Zahtevajte veliki brezplačni

CENIK od

največje in najcenejše odpr. trdke glasbil Jugoslavije

MEINEL & HEROLD

tovarne glasbil in harmonik

prod. podr. MARIBOR št. 104.

Brezpla en pouk v sviranju.

Navodila v ceniku.

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč

ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima nasledno vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravlila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prilepi, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle oboleni, ko pri poškodovanju rogov, poškodbi kopa in zakovanju, pri prisku med parklji, opeklini, streli, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napananju goveda in ovac, pri tujih pred-

metih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo. Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36.50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani

Selenburgova ulica št. 3